

**AZ ALBERTFALVI DON BOSCO
KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ÓVODA**

(1116 Budapest, Albertfalva u. 9-13.)

OM: 034997

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Jóváhagyta:

....., év hónap nap

.....
Fenntartó

TARTALOM

1. BEVEZETŐ	4
1.1. A pedagógiai program célja, feladata	4
1.2. Jogszabályi háttér	4
1.3. Az intézmény helyzete, háttere	4
2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	5
2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	5
2.1.1. Bevezetés	5
2.1.2. Küldetésünk	6
2.1.3. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei	6
2.1.4. Katolikus gyermekképünk	6
2.1.5. Katolikus óvodaképünk	7
2.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai	8
2.2.1. A hitre nevelés erősítése	8
2.2.2. Az egészséges életmód alakítása	9
2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	12
2.2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	15
2.3. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei	17
2.3.1. Személyi feltételek	17
2.3.2. Tárgyi feltételek	18
2.3.3. Az óvodai élet megszervezése	18
2.3.4. Az óvodai csoportok napirendje	19
2.3.5. A tevékenységek szervezeti formái a projekt módszer alapján	19
2.4. Az óvoda kapcsolatai	19
2.5. A katolikus óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	20
2.5.1. Hitre nevelés	20
2.5.2. A játék	24
2.5.3. Verselés, mesélés	27
2.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	30
2.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	33
2.5.6. Mozgás	34
2.5.7. A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal	37
2.5.8. Munka jellegű tevékenységek	40
2.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43
2.6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	45
2.7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	46
2.7.1. Gyermekvédelem	46
2.7.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	47
3. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	49
3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	49
3.1.1. Alapelvek, értékek	49
3.1.2. Célok, feladatok	49
3.1.3. Eszközök, eljárások	50
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	50
3.2.1. Nevelési területek	50
3.2.2. Tanulási területek	58
3.3. Teljes körű egészségfejlesztés	65
3.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés	65

3.3.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	67
3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	68
3.4.1. Közösségek	69
3.4.2. A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai	72
3.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	72
3.5.1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása	72
3.5.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	73
3.5.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok	73
3.5.4. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők	74
3.5.5. A szociális hátrányok segítségét jelentő tevékenység	75
3.6. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	77
3.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje	78
3.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	78
3.9. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel	80
3.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	82
3.10.1. Az értékelés rendje	82
3.10.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei	83
3.11. A felvétel és átvétel helyi szabályai	83
3.11.1. Az első osztályosok beiskolázása	83
3.11.2. Átvétel más intézményből	84
4. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	85
4.1. Alapvetés	85
4.2. A helyi tanterv óraszámai	86
4.2.1. A kerettanterv	86
4.2.2. A kerettanterv feletti óraszámok	87
4.2.3. A helyi tanterv ütemezése	89
4.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	89
4.4. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	90
4.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	92
4.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	92
4.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	93
4.7.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése	93
4.7.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái	96
4.7.3. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	101
4.7.4. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái	103
4.7.5. Jutalmazás, büntetés formái	105
4.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	106
4.9. Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok	107
4.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	107
4.10.1. Az iskola egészségnevelési elvei	107
4.10.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	108
4.11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	110
4.12. Záró rendelkezések	110
4.13. Záradék	112
4.14. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja	113

„Hirdessétek és prédikáljátok mindig: a Segítő Szűzanya különleges, sőt rendkívüli kegyelmeket és csodákat szerez azoknak, akik az ifjúság keresztény nevelésén fáradoznak tetteikkel, tanácsaikkal, jó példájukkal, vagy csak imájukkal.”

Bosco Szent János

1. BEVEZETŐ

1.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában pedagógiai program szerint folyik. Az igazgató az iskolavezetés bevonásával határozza meg a nevelési oktatási alapelveket, célokat és feladatokat. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

1.2. Jogszabályi háttér

A pedagógiai program tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, a módosított Nemzeti alaptanterv 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet, a 20/2012. a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet, valamint az 51/2012. EMMI rendelet és a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete határozza meg.

1.3. Az intézmény helyzete, háttere

A Don Bosco Katolikus Általános Iskola Budapest XI. kerületének Albertfalva városrészében található. Az 1929-ben épült 5 tantermes, kápolnával rendelkező iskola többszörös bővítés után ma iskolánknak ad helyet.

A Szent Mihály plébánia egyházközsége és Dr. Verbényi István plébános úr közbenjárására 1992. január 31-én, Bosco Szent János ünnepén kapta meg a működési engedélyt a Don Bosco Katolikus Általános Iskola (1-355/7/1992.). Nyolc évfolyamon Don Bosco megelőző módszerének segítségével, magas színvonalon neveljük, oktatjuk a ránk bízott tanulókat, akik a középiskolában is megállják helyüket. Munkánkat igazolja a számtalan tanulmányi és sportversenyen szerzett helyezés, érem.

2001-ben intézményünk a Bükköny utcai, önkormányzati épületben elhelyezett katolikus óvodával bővült. Ebben az óvodában négy vegyes csoportban foglalkoztunk a gyermekekkel, maradandó élményt nyújtva nekik. 2023-ra elkészült a budafoki Savoyai Jenő téri 5 csoportszobás épület, melyet ősztől teljesen birtokba vettünk.

2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1.1. Bevezetés

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember”, hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik. A keresztény kinyilatkoztatás szerint az ember Isten képmása: így a keresztény önmegvalósítás azt jelenti, hogy Krisztusban élünk másokért. Ehhez a keresztény nevelés adja a legfontosabb segítséget, mert megismerteti az embert önmaga legbenső lényével és felvértezi azokkal az eszközökkel, amelyekkel céljához eljuthat.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevésbé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizációs munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés biztosításával. Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni. Óvodánkban a szeretet, nemcsak mint érzelem, hanem mint életszentség van jelen. A krisztusi szeretet van jelen.

Óvodánkban óvjuk azokat az értékeket, hagyományokat, amelyeket közösségünk az óvoda fennállása óta kialakított. Nevelési évünket kezdő és záró, illetve havonta tartott szentmisével gazdagítjuk. Az itt dolgozó óvodapedagógusokat összeköti a hit, nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adják. Mindennapjainkat áthatja a katolikus szellemiség: csendes percek, elcsendesedés, étkezésekhez kapcsolódó imák, ünnepekre történő lelki felkészülés, plébániával való kapcsolat.

Óvodánkban projekt módszerrel dolgozunk, ez a különböző témák komplex, interaktív feldolgozásában valósul meg. Elnyertük a Madárbarát óvoda címet, fontosnak tartjuk környezetünk értékeinek megőrzését, ápolását, gondozását, közvetítését óvodásaink felé.

Pedagógiai munkánkat gazdagítottuk a Montessori módszer egyes elemeinek beemelásával, amely a gyakorlati és a mindennapi élet során alkalmazható tudást biztosít a gyermekek számára. A Montessori Csendkör is része lett mindennapjainknak és jó alkalmat biztosít arra, hogy a gyerekek egymásra még jobban odafigyeljenek, fejlődjön empátiájuk, toleranciájuk és alkalmazkodó képességük. A nagymozgás és a finommotorikus képességek fejlesztésére játékos tevékenységek közben nyílik leginkább lehetőség. Eközben az értő figyelmet, a zenei

hallást és az elcsendesedést is tudjuk erősíteni.

Intézményünkben sok óvodán kívüli tevékenységet szervezünk (autóbuszos kirándulás, közös családi programok, hajózás, séták...), melyek erősítik óvodai közösségünket.

Az egészséges táplálkozásra nagy hangsúlyt fektetünk. Az étkezés változatos, a konyha igény esetén biztosít speciális étkezést.

2.1.2. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy neveljük a gyermeket, gyarapítsuk őket testileg, lelkileg. Addig növeljük a ránk bízott gyermekeket, amíg bele nem nőnek - mint egy ágait ég felé tartó fa - Isten szeretetébe.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.

A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során.

Óvodánk alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A gyermek számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, melyre aztán ráépülhet a hit.

A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

2.1.3. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyet maga Jézus Krisztus bízott rá.

Az óvodában is meglátja azt a különös eszközt, amely a teljes ember formálására irányul.

Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okokból. Az egyház maga is közösség. A gyerekeket segíteni kell az egyház tanításainak életkori sajátosságuknak megfelelő megélésében.

A katolikus óvoda része az Egyház üdvöztető küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

2.1.4. Katolikus gyermekképünk

Intézményünk névadójának, Bosco Szent Jánosnak megelőző módszere szerint neveljük a ránk bízott gyermekeket.

Pedagógiai alapelveinket a keresztény szemlélet hatja át. Az emberi személyiségből indulunk ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos,

életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik. Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Gyermekeképünket a család teljességében látjuk, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk. Összinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk.

Személyiségük szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van:

- megismertetjük a gyermekeket a keresztény értékekkel,
- egészséges életmódjukat alakítjuk,
- környezettudatos magatartáshoz segítjük őket.

2.1.5. Katolikus óvodaképünk

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire.

Óvodánk arculatában óvjuk azokat az értékeket, hagyományokat, amelyeket közösségünk az óvoda fennállása alatt kialakított. Ilyenek pl. az évfordulós misék, a havonkénti gyermekmisék, a gitáros közös éneklések, a szentek életével való ismerkedés (dramatikus játékként való feldolgozásban is), a Don Bosco napi hagyományok, a kamaraerdei családi nap, az évzáró közös mise a templomban a családokkal együtt.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Szakmailag önálló nevelési intézményként segítjük a családi nevelést. Biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek nevelésének és fejlődésének optimális feltételeit.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő. Eközben a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Családias légkörben, katolikus lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket, akiket hívó óvodapedagógusok és dajkák vesznek körül szeretetükkel.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, gyermeki személyiségük kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkor, az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket is).

Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és

az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Az óvodai nevelésben alkalmazott módszereket a gyermek személyiségéhez igazítjuk. Biztosítjuk a közösségekben végezhető sokszínű tevékenységeket, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékot, melyeken keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő műveltségtartalmakat, értékeket közvetítjük.

A Montessori módszer elemeinek alkalmazásával fejlesztjük a gyermekek figyelmét, önfegyelmét, készségeit.

2.2. A katolikus óvodai nevelés feladatai

Feladatunk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a különleges gondozást igénylő gyermekek odafigyelő, gondos ellátása. A sokszínű tevékenységek szervezésén keresztül a gyermekeknek életkoruknak megfelelő, testi és értelmi fejlődésükhöz szükséges feltételeket biztosítunk. Pedagógiai feladataink a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása, mindennapos mozgás
- az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- iskolaelőkészítés a nagycsoportosoknak minden nap legalább 45 percben

2.2.1. A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermekek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.

Az óvodában a vallásos élményekkel a gyerekek vallásos érzelmeit ébresztgetjük, erősítjük. A gyerekek örömmel imádkozzanak minden nap, szívesen látogassanak el a templomba. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásukban.

Céljaink

- a katolikus embereszmény megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,
- ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmi, ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példabeszédeit, tanításait és általa a Mennyei Atyát és a Szentlelket,
- a katolikus hitélet megismerése az óvodai élet során,
- segítsük őket hozzá, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat,

- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- a teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

2.2.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodás életkorban kiemelt jelentőségű. Feladatunk a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességei fejlődésének elősegítése,
- a gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gondozás nevelő munkánk alaptevékenysége. Hozzájárul az egész személyiség átfogó fejlődéséhez. Az öröklött adottságokon kívül a környezeti hatások nagymértékben meghatározzák a gyermekek fejlődését. Ezért fokozottan hangsúlyos a gyermeket körülvevő felnőttek életmódja, életmintája, a derűs, vidám, barátságos, tevékeny légkör megteremtése. Gyermkeink testi-lelki egészségének, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásának érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk az óvodai nevelést segítő szakemberekkel (családsegítő szakemberei, orvos, védőnő, logopédus, pszichológus, stb.).

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérve az egységes elvárások megteremtésében.

Az egészséges életmódra nevelés céljai

- az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása,
- az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek felkészítése a tágabb szociális környezet káros hatásainak kivédésére.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

a) Az egészséges, esztétikus, biztonságos óvodai környezet kialakítása

Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet. A konyhában, a tállás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése.

Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait (testmagasság, testsúly, teherbírás, stb.), a biztonsági szempontokat (gyermekmagasságban elhelyezett tárgyak) és esztétikus megoldásokra törekszünk.

Óvodánkban esztétikus, harmóniát sugárzó, barátságos, természetes alapanyagú bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Jó minőségű, tartós játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így azok napi elrendezése rendszeretetre és az esztétikum iránti fogékonyságra nevelnek. Csoportszobáink és öltözőink világosak, berendezésükkel kényelmes helyet biztosítunk mindenki számára. Csoportjainkban megfelelő szellőztetésre van lehetőség.

Valljuk, hogy az egészségnevelés csak szülői támogatással lehet eredményes, hiszen a gyermekek életmódbeli szokásaik nagy részét otthonról hozzák.

Az egészségnevelés sikerességét segíti elő pl.:

- a példaértékű életvitel közvetítése a család felé (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás)
- a rugalmas napirendben lehetőség biztosítása a testi, lelki szükségleteik kielégítésére
- az integráció bevezetésével lehetőség nyílik kialakítani az igényt önmagukról és a másokról való gondoskodás iránt
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése hátrányaik leküzdésében
- „az egészség érték” szemlélet megalapozása
- az egészség: a testi, szellemi és közösségi jólét állapota, mely egészségre való esélyt jelent mindenki számára

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla),
- mosdók (jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, zuhanyozók),
- tornaszoba (ablaküveg védelme, biztonságos, óvodáskorúak számára alkalmas mozgásfejlesztő eszközök és kézi szerek, csúszásgátlás, nagyméretű szabad hely a mozgáshoz),
- az udvar sokféle, sokszínű lehetőséget biztosít a gyermekek számára. Udvarunk játékparkja modern, korszerű és biztonságos játékokkal felszerelt. A veteményes, illetve a virágos kert lehetőséget biztosít gyermekeink természetszeretetének fejlesztésére és a munkára nevelésre.

b) Egészségre nevelés, gondozás

A napirend helyes szervezésével segítjük az egészséges életritmus kialakítását.

- a rugalmas napirend keretén belül érvényesítjük a fokozatosság, folyamatosság, rendszeresség elvét
- a napirend helyes összeállításakor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait
- mindennapos testmozgás általában a csoportszobában vagy az udvaron, legalább egyszer a tornaszobában/aulában tartjuk, időjárás függvényében séta javasolt a környéken

Egy-egy csoport gyermekeire vonatkozó egészségügyi szokás- és szabályrendszer megtervezésénél figyelembe vesszük a családból hozott szokásokat és a gyermekek egyéni sajátosságait. Így nevelési tervünk gondozási része egyénre szabott feladatokat is tartalmaz.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás.

Óvodánk az ételeket készen kapja, ezért csak a táplálék kiegészítése jelent számunkra kiemelt feladatot. A gyermekek vitaminszükségletét kielégítő nyers gyümölcsök és zöldségek minden nap kerülnek asztalunkra. Így válik gyermekeink számára a zöldség és a gyümölcs fogyasztása a természetes étkezési kultúra részévé

Óvodásainkat arra neveljük, hogy a számukra ismeretlen ízvilágot is kóstolják meg. A diétás étkezést vagy speciális táplálkozást igénylő gyermekeket körültekintően és gondosan látjuk el.

Folyadék fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

A reggeli és a délutáni étkezés folyamatos, az ebéd elfogyasztása közösen történik. Kellő időt biztosítunk az étkezéshez, egyéni szükségletek figyelembe vételével.

A kulturált étkezéshez tartozik, hogy minden fogást külön tányéron tálalunk, ügyességüknek megfelelő evőeszközöket használunk.

Az időjárás változásaival szemben testünket a réteges ruházattal óvjuk és védjük. Egészségügyi szempontból az óvodában fontos a váltó-, ill. tartalékruha. A délutáni pihenéshez pizsamába öltöznek a gyermekek, ezzel is elősegítjük a nyugodt pihenésre való ráhangolódást. A szülők figyelmét felhívjuk az időjárásnak megfelelő öltözködésre az udvaron és az óvodán belül is.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

A testápolással védjük a gyermekek egészségét, elősegítjük rendszeres tisztálkodásukat, személyes higiéniai igényük kialakításának beépülését, és tisztaságigényük kialakítását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítását nagymértékben segíti az óvodapedagógus és a dajka mintaadása.

A mozgás a gyermek természetes belső igénye, kielégítésére egész nap lehetőséget biztosítunk. Óvodásaink mozgásigénye egyénenként eltérő, változatos tevékenységek felkínálásával segítjük szükségletük megvalósítását. Szervezett, közös élményt nyújtó sétákra is elvisszük a gyermekeket. A megtett út hossza, a séta időtartama a gyermekek életkorához igazodik. Óvodásaink testi edzettségének, mozgáskoordinációjának fejlesztését változatos mozgásos tevékenységekkel segítjük. A jó levegő, a napfény erősíti a gyermekek szervezetét, segítenek a betegségmegelőzésben, hiszen fokozódik ellenálló képességük, könnyebben alkalmazkodnak az időjárás változásaihoz.

A pihenés, alvás a gyermekek testi, szellemi fejlődését szolgálja. Időtartama egyénenként eltéréseket mutathat. Feladatunk, hogy a nyugodt pihenés feltételeit (levegőcsere, mese, csend) biztosítsuk a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az

egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

A gyermekek képesek önállóan tisztálkodni, öltözködni, rendezettek, ápoltak.

Önállóan, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.

Belső igényükké válik környezetük rendjének helyreállítása.

A gyermekek képesek a személyi higiénés feladatok ellátására: önálló testápolásra, mosdó használatra, zsebkendő használatára, öltözködésre, vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, helyére teszik azokat.

Szokásukká válik a kulturált étkezés, az egészséges táplálkozás, önállóan döntenek el, hogy mennyi ételt fogyasztanak, alkalmanként önállóan töltenek a kancsóból.

Ügyelnek a saját külsejükre.

Kialakul bennük a természetes és mesterséges környezet felfedezésének és védelmének igénye. Felismerik a környezetükben rejlő baleseti forrásokat, és képessé válnak annak elkerülésére.

2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

a) Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Érzésviláguk gazdag, nem korlátozzák őket a gátlások. Az érzelmeikből fakadó érdeklődés elősegíti a szellemi gazdagodásukat.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, szereteteli légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek közti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a pedagógus engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- az óvodapedagógusok személyisége, magatartása mintát követő modell a gyermekek számára, mely nagy felelősséget jelent mindannyiunk számára.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai

- a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása,
- a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja,
- bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot,

- az érzelmi nevelés segíti a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Hagyományaink ápolása, a hazaszeretet, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek. A gyermek nyitottságára építünk, segítjük a szűkebb és tágabb környezete megismerésében, hogy becsülje meg azt és rá tudjon csodálkozni a természetben és a körülötte megmutatkozó jóra, szépre.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára a napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint együttműködünk a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

b) A közösségi nevelés

Az óvodapedagógusok személyisége, magatartása mintát követő modell a gyermekek számára, mely nagy felelősséget jelent mindannyiunk számára.

A közösségi nevelés célja és feladata

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, tapintat, tolerancia, megbocsátás, stb.), akarati tulajdonságok megalapozása (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat),
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése, szokás- és normarendszerének megalapozása,
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek befogadása, beilleszkedésének segítése nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodapedagógusokkal, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvodapedagógusok személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.). Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

Kiemelt pedagógiai feladatunknak tartjuk, hogy az első közös óvodai napunktól kezdődően érezzék meg a közösség összetartó, segítő, támogató erejét, melyet személyes példánk által közvetítünk a gyermekek és családjaik felé.

Az óvodába lépéstől szeretetteljes, biztonságot árasztó, bizalmat sugárzó, segítséget nyújtó légkör fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógusok által kialakított környezet a gyermekek társas kapcsolatait is folyamatosan alakulnak, fejlődnek, erősödnek.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, Don Bosco nevelési elvét követve.

A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló gyermekeket egyéni fejlesztéssel, illetve differenciált, számukra fejlesztő hatású játékokkal, eszközökkel segítjük. Ilyen esetekben a szülőkkel fokozottabb együttműködést alakítunk ki. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermekek segítségét a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve biztosítjuk.

A fejlődés várható eredménye

- A gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,

- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt, képesek a közösségben egy-egy társukkal vagy az egész csoporttal együttműködni,
- elfogadják, keresik mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tudnak működni, kommunikálni velük,
- a csoportba érkező vendégeket, látogatókat szeretettel, nyitott lelkülettel fogadják,
- képesek mások és a másság elfogadására, alkalmazkodásra,
- kialakulnak bennük az alábbi érzelmi- akarati tulajdonságok:
 - feladatokban kitartás,
 - a megkezdett tevékenységek befejezése,
 - akadályok leküzdése,
 - kudarcátűrés,
 - felkészülés az iskolai élet elfogadására,
- az óvodaskor végére a gyermekek megtapasztalják, átélik a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.2.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

a) Az anyanyelvi nevelés

Célja és feladata

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- önkifejezés, a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a beszédkezdő felkeltése, kialakítása,
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- irodalmi élmény érdeklődésének felkeltése,
- az anyanyelvi nevelés által a gyermekek biztonságérzetének növelése, tájékozottságuk, ismeretük, tapasztalatuk gazdagítása,
- a magyar nyelv sajátos formáinak elsajátítása, gondolataik, érzéseik kifejezésének helyes közvetítése elősegítése, megfogalmazására való törekvés,
- a mesetudat alakítása, a nyelvi képességek differenciált fejlesztése,
- a biztonságot nyújtó, meghitt, egymást elfogadó, megbecsülő oldott légkör megteremtése,
- szókincsbővítéssel a választékos beszédkultúra megalapozása,
- az óvodapedagógus attitűdjének része a gyermekek meghallgatása, a felmerülő kérdések megválaszolása.

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, szeretetére, a gyermek természetes beszédének kialakítására, a kommunikációs kedvének fenntartására, a gyermek meghallgatására. Motiváljuk a gyermekeket kérdések feltevésére, figyelünk a helyes válaszadásra.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra

-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermeknek azokat a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfigyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfigyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartatására.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket,
- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

b) Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről.

Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés feladata

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése tevékenységeken keresztül,

- a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira és ismereteire építve biztosítunk valamennyi értelmi képességének, különösen a képzeletének és kreativitásának fejlődését elősegítő, változatos tevékenységet, ösztönző környezetet az egyéni fejlődési ütemének megfelelően.
- újabb ismeretek, újabb megoldások keresése,
- olyan tevékenységek, játékok kezdeményezése, biztosítása, amelyek építenek az óvodás korú gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára,
- spontán szerzett tapasztalataiknak, ismereteiknek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- a gyermekek egyéni fejlettségére, egyéni fejlődési ütemére, érésére, tapasztalataira építve sokszínű, változatos, kreativitást fejlesztő, a Montessori eszközök használatával az önálló alkotás és ellenőrzés élményének biztosítása a különböző tevékenységek közben.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,
- a gyermekek képesek meglévő ismereteik alkalmazására, ok-okozati összefüggések felismerésére,
- gondolataikat, érzéseiket képesek összefüggően közvetíteni,
- megadott szempontok szerint önálló megfigyelések végeznek,
- azonosulnak a feladattal, belső igényükké válik a megoldásra törekvés, a problémamegoldó gondolkodás.

2.3. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

2.3.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak keresztény értéket képviselve nyújtanak mintát munkájuk során.

Az óvodapedagógus és a nem pedagógus munkatársak összehangolt munkájukkal járulnak hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez.

2.3.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései oly módon vannak kialakítva, hogy szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljenek változó testméreteiknek, biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszik a mozgás- és játékigényük kielégítését.

A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető módon és a biztonságos körülmények között kerülnek elhelyezésre. Biztosított a megfelelő munkakörnyezet az óvodai munkatársaknak, a szülők fogadására.

2.3.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek tevékenységének megszervezését az óvodapedagógus látja el. A pedagógiai munka az éves, előzetesen jóváhagyott munkaterv alapján történik.

Az óvodai nevelést a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezzük meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével a jóváhagyott pedagógiai program alapján.

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amely a gyermekek fejlődésében mutatkozik meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk. A feljegyzések a gyermekek megismerését, fejlődését tükrözik. A fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják, a tudatos nevelő munkát segítik, segítséget adnak számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Napirendünket rugalmasság, folyamatosság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítunk meg. Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A napirend, hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2.3.4. Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban - Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése, Csendes percek - Montessori Csendlkör feltételeinek megteremtése - Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornaszobában, vagy a szabadban) - Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában - Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn - Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése - Tevékenységekben megvalósuló tanulás - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mozgás - A külső világ tevékeny megismerése - Iskola-előkészítő tevékenységek - Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Pihenés
15.00-18.00	- Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) - Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

2.3.5. A tevékenységek szervezeti formái a projekt módszer alapján

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
- Hitre nevelés - Mozgás - Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	- Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Mozgás - A külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok

2.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja

a családok sajátosságait, szokásait.

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során segíthetik munkánkat (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények).

Szoros kapcsolatot ápol az iskolánkkal, azon belül az első, második évfolyamos tanítókkal.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a székhely intézménnyel (iskola),
- az intézmény vezetőjével,
- a plébánossal (Szent Mihály Plébánia, Bp., Bükköny u. 3.),
- a társintézményekkel (kerületi, egyházmegyei, katolikus óvodákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal (Budapest Főváros XI. ker. Újbuda Önkormányzata, 1113 Bp., Bocskai u. 39-41.),
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a Katolikus Pedagógia Intézettel (1071 Bp., Városligeti fasor 42.),
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a gyermekvédelmi kapcsolattartóval,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal,
- a Karitászcsoportokkal,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel (pl. Albertfalvi Közösségi Ház),
- az intézményt támogató Katolikus Nevelésért Budafok Alapítvány kuratóriumával.

2.5. A katolikus óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

2.5.1. Hitre nevelés

A hit Isten természetfeletti ajándéka. A kisgyermek a körülötte élő felnőttek viselkedésmintái alapján képzei el Istent. Nevelőmunkánk akkor lesz eredményes, ha a gyermek rajtunk keresztül is megtapasztalja a szerető, megbocsátó, igazságos, türelmes, jóságos viselkedésmintát, amellyel a Mennyei Atyát közvetítjük felé.

Ennek megvalósulása érdekében óvodánkban Istent szerető, hitüket gyakorló, kiegyensúlyozott pedagógusok nevelik a gyermekeket.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon építjük be

nevelőmunkánkba, a játékoság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával. Óvodánk jellegéből adódóan gyakran kerülnek szóba hitünk kérdései és a Jézus életével kapcsolatos események. Ilyenkor őszintén, a gyermek érzelmi szintjéhez igazodva válaszolunk a feltett kérdésekre.

Katolikus óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot, a hitet. Vallásos nevelésünk akkor hatékony, ha a nevelés egészébe beépül.

Az óvoda missziós feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvodapedagógusokban támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében.

Segítjük a családokat hitük erősítésében, hogy a gyermek óvodai vallásos nevelésén keresztül a szülőket is megnyerjük és rávezessük a hitélet örömeire és békéjére, éppen gyermekük jövője érdekében. A kapcsolat alakításában partneri viszonyra törekszünk, legyen az akár kezdeményező, jellemezze az elfogadást, a nyitottságot, a szeretetteljes párbeszédet, a kölcsönös megbecsülést.

A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a jézusi szeretetet a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele a hit örömeiben.

„Az evangélium hirdetése nem lehet következetes és hatásos, ha nem kapcsolódik hozzá erőteljes közösségi lelkiség, közösségben megélt kereszténység.” (II. János Pál)

A hitre nevelés célja és feladatai

- a feltétel nélküli szeretet légkörének megteremtése az óvoda közösségében és ezen keresztül a gyermekek egész személyiségének kibontakoztatása,
- Isten végtelen szeretetének megéreztetése a teremtet világon keresztül, s az ahhoz való pozitív viszony kialakítása és védelme.
- A teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése
- a hit ébresztése és fejlesztése, az egész személyiség gazdagítása, hogy a gyermekek később képessé váljanak az elkötelezett döntésre, a felnőtt keresztény életre,
- példaadó és hitvalló aktív tagja legyen a keresztény közösségnek,
- a keresztény értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermek számára (igazság, szeretet, jószág, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség, hála, megbecsülés, gondoskodás, stb.),
- bibliai történetek, valamint Jézus életének megismertetése a gyerekekkel, életkoruknak és értelmi fejlettségüknek megfelelően a liturgikus év ünnepeire építve.

A hitre nevelés tartalma átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszöneti módban,
- a reggeli áhítat során,
 - reggelente a gyülekezési idő lezárásaként a csoportszobában felállított kisoltár körül gyűlünk össze. Az áhítat célja a befelé, majd Istenre figyelés; a társak számbavétele, imádság a betegekért, a jóakarat felindítása, erő és kedv gyűjtése, kérése az imádságban a napi tevékenységekhez, a szeretetteljes együttlélhez. Az imádság formái változatosak: kötött szövegű ima, éneklés, saját szavakkal megfogalmazott ima,

- az étkezés előtti és utáni imádságban,
- a megterített asztal körül ülő gyermekekkel elcsendesedünk és szóban vagy énekben kötött imát mondunk, énekelünk, áldást kérünk az ételre. Az étkezés befejezésekor hálát adunk az ételért,
- a templomlátogatások során,
- a játékban,
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon, játékos formában építjük be nevelőmunkánkba, az életkori sajátosságok szem előtt tartásával.

Az ünnep, illetve az ünneplés hosszantartó élményeket hagy a gyermekek életében. Óvodai életünkben számtalan olyan alkalom adódik, amely az öröm forrása lehet.

A gyerekekkel együtt készülünk Jézus születésének ünnepére.

Az adventi időben megéljük a várakozás – a csöndes várakozás – örömet. Ebben az időszakban jobban egymásra irányítjuk figyelmüket, jócselekedeteket gyűjtünk, betlehemes játékkal készülünk a közös ünneplésre.

A nagyböjti időszakot is együtt éljük meg a gyerekekkel. Hamvazószerda előtti kedden még utoljára mókázunk, táncolunk. Célunk ezzel az, hogy a gyereknek még valóságosabb legyen a farsangi időszak „gazdagsága”, és a nagyböjti időszak egyszerűsége, puritánsága közötti különbség. Nagyböjtben a csoportszobák díszítései is leegyszerűsödnek.

Hamvazószerdán a meghívott atya hamuval megjelöl minket. A nagyböjti időszak Húsvét örömteli várakozásának fényében zajlik, minden egyes mozzanata a szent ünnepet készíti elő. A Húsvét a legkiemelkedőbb, legnagyobb egyházi ünnep. A keresztény vallás ennek az ünnepnek a lényegében gyökerezik. Kicsi gyermekeknek nagyon nehéz a Húsvétról beszélni. Lényegét csak „megéreztetni” tudjuk velük. A nagyböjti időszakban is jócselekedeteket gyűjtünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a magyar és az egyetemes egyház szentjeit. Ezért óvodánk névadójáról, Don Boscoról, és más szentekről beszélünk nekik (Szent Gellért, Assisi Szent Ferenc, Szent Márton, Árpád-házi Szent Erzsébet, Szent Miklós, Szent József, Szűz Mária, stb.).

A templomot, mint Isten házát megismertetjük a gyermekekkel, megalapozva ezzel az otthonosság érzését és a helyes viselkedési szokásokat.

Óvodánkban a hétköznapihoz és ünnepekhez kapcsolódó keresztény jelképek veszik körül a gyerekeket, ezek tiszteletére és alkalmazására is neveljük őket.

A lelki, vallási tartalmú tevékenységekhez meghitt körülményeket teremtünk, ezzel is jelezve a gyermekek számára, hogy ilyenkor különösen figyelünk Istenre.

Kizárjuk a külvilág történéseit, elcsendesedünk, nyitottá válunk Jézus tanításának befogadására.

Rendszeresen bővítjük a gyermekek tudását az imák, egyházi énekek területén, melyet a szentmisék, ünnepek alkalmával a Jó Isten dicsőítésére teszünk.

A liturgikus év eseményei:

- karácsonyi ünnepkör (adventi naptárunk szerint, naponta jócselekedetek gyűjtése),
- húsvéti ünnepkör (jócselekedetek gyűjtése keresztre, báránnyra, tövisszörűre),
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismerttetése,

- havonta gyermekmise az Albertfalvi Szent Mihály Templomban (gyermekközpontú, rövid, közös gitáros énekléssel, szolgálattal a családok bevonásával),
- közös szentmise látogatások a családokkal
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszővi az óvodai élet egészét:
- a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat),
- a biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógusok kommunikációja, példamutató viselkedése a gyermeki magatartás alakulása szempontjából meghatározó.

Don Bosco megkövetelte, hogy a nevelő imádkozzon a rábízottakért. Ez számunkra követendő feladat, saját hitünk példájával alapozzuk meg óvodásaink hitét.

Arra törekszünk, hogy óvodánkba hitüket gyakorló családok gyermekei kerüljenek. A Don Bosco szerinti elfogadás elvét magunkénak tekintjük, így a nem vallásos, de a hitre nyitott családok gyermekeit is felvesszük. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk.

A közös imádság a szülői megbeszéléseken, közös ünnepeinken, a közös munka során (udvarszépítés, virágültetés, kertgondozás) fontos megtartó erő.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitükről (keresztény értékrend normái, Jézus életének fontosabb eseményei, ünnepeink tartalma).

A családdal közösen kialakított keresztény viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élik hitüket.

A nevelőtestület lelkiiségének erősítése

Az elmúlt évek során a hitre nevelésben több hagyományunk alakult ki, amelyek a nevelőtestület lelkiiségét hivatottak erősíteni, fejleszteni, és amelyeket továbbra is folytatni kívánunk. Ilyenek pl.:

- lelki gyakorlatokon való részvétel,
- csapatépítés, csapatkohézió fejlesztése,
- értékeink továbbvitele.

2.5.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és leginkább fejlesztő tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait a játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményező lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatát.

A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot tűrni. A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el.

Így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék folyamatában az óvodapedagógus:

- feltételteremtő tevékenysége, tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását
- utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt reakcióival éri el, alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan,
- jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- megfelelő csoportléggör, hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása
- tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségét az óvoda napirendjében, időbeosztásában rögzítettük, továbbá a játékos tevékenység szervezésében is megmutatkozik.

A játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata, megjelenik az anyanyelvi nevelés, formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége, erősödnek a katolikus magatartásformák és szokások.

A játék fajtái

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek: felfedez, gyakorol, manipulál, képzeletben előre meghatároz és ismételi. Biztosítjuk a szükséges eszközöket, és a játékok helyes használatához személyes példákat közvetítjük.

A mozgások és a hangok játékos ismételtetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

Szimbolikus játék:

A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokot játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak. Nevelési szempontból a személyiségfejlesztéshez a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta. Lehetőséget biztosítunk a szabad választásra, az önállóságra, az egyéni ötletek érvényesülésére, a játék megszervezésére.

A gyermeki igényektől függően az óvodapedagógus is vállal szerepet, és ezzel mintát ad a társas kapcsolatok erősítésének alakulásában.

A bátortalanabb gyerekeket buzdítjuk, ösztönözzük a csoport életébe való aktív bekapcsolódásba, szerepvállalásba. Ötleteket adunk, változatos eszközkinálattal bővítjük szereptémáikat.

A *bábozás*, dramatikus játék a szerepjátéknak az a formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A bábozás a gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, amely a gyermeki fantáziára épül, és szoros összefüggésben áll a dramatikus játékkal. Dramatizáláskor a gyermekek saját fantáziaviláguk vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen formában.

Motivációként megfelelő eszközök (bábok, báb paraván, textilek, stb.) állnak rendelkezésre, esetenként ezeket a gyermekekkel közösen készítjük el. A gyermekek igénye szerint szerepvállalással segítjük elő a gyermekek bábozását, dramatizálását. Kiteljesedik kreativitásuk, szárnyalhat képzeletük, fantáziaviláguk. Fejlődik kommunikációs képességük, gyarapodik szókincsük, a mesék szófordulatait, jellegzetes kifejezéseit használják, gyakorolják.

Építő, konstruáló játék:

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kezűgyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

Nagy hangsúlyt fektetünk az eszközök változatosságára. A csoport összetételének, fejlettségének, érdeklődésének megfelelően bővítjük, vagy cseréljük a készletet.

Tevékenységeik közben átélik az alkotás örömét, a társakkal való együttműködés eredményességét, fejlődik kreativitásuk. Játék közben megtapasztalják a rész és egész viszonyát, fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk, matematikai tapasztalatokat szereznek (szín- forma- térbeli kiterjedés). Segíti a finommotorika fejlődését, tág lehetőség nyílik a percepció fejlesztésére, fejleszti a gyermeki kreativitást.

A *barkácsolás* során változatos technikákkal ismertetjük meg a gyermekeket: vágás, tépés,

illesztés, ragasztás, szögelés, szövés. Barkácsolás közben a gyermekek sokféle ismeretet, tapasztalatot szerezhetnek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról.

A *szabályjátékok* egyes területei a gyermekek mozgását, más területei elsősorban az értelmi képességeket fejlesztik. A gyermekektől a szabályjáték egy meghatározott magatartást igényel. A szabályokat akár a gyerekek is maguk alakíthatják ki, ezzel is fejlesztve a fantáziájukat, társas kapcsolataikat, az összedolgozást, együttműködést.

Spontán játék:

A gyermek önként vállalt tevékenysége, melyben saját élményeit, tapasztalatait éli meg. A külső és a belső világot integrálja játékában.

Kezdeményezett, irányított játék:

Az óvodapedagógus tudatos, átgondolt, fejlesztő, feltételt teremtő tevékenysége. Indirekt módon így befolyásolja a gyermeki világképet. Ez a játékban tanulás sajátos formáját eredményezi.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása.

A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretire nevelni.

A gyermekek által létrehozott alkotásokra vigyázunk, megbecsüljük, ezzel is tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra.

A nyugodt, elmélyült játékléghőrt elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A Montessori eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, jó ízlésre nevelnek.

Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékaikban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermek játékanak megfigyelésével megismerjük a személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszínten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

A gyermekeknek példát mutatunk arra, hogy egymás sikerének, ötletének is lehet örülni, illetve be lehet építeni a közös tevékenységekbe.

A gyermekek fejlettségének, személyes élményeinek, problémáinak megismerése - ennek megfelelően a játékfolyamat segítése - szükség szerint.

Az óvodáskorban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek önállóak a közös játék megtervezésében, szervezésében, a szerepvállalásban, eszközök megválasztásában, szabályok megalkotásában, az egyszerűbb konfliktusok, problémák megoldásában,
- az óvodáskor végére a gyermekek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesznek egy- egy játéktémában,
- játékaikban meghatározó a szerepjáték, képességfejlesztő játékok, ill. annak elemei,
- keresik mások társaságát, törekszenek konfliktusaik önálló megoldására,
- képesek bonyolult építmények létrehozására,
- képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani,
- az élményhelyzetek reprodukálása közben szereljenek, építsenek,
- kedvelik a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszenek.

2.5.3. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar népköltészet, a népi hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvoda gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkészítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/ vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Óvoda korban a gyermekek vers szeretetének alapja a zeneiség, a ritmus, a rím és a szójáték. Ezek

ismételgetése emocionális, esztétikai élményeket vált ki a gyermekekből.

Az anyanyelvi nevelés célja:

- az irodalom megszerettetése,
- a kiválasztott mesékkel, versekkel, mondókákkal, az érzelmi, erkölcsi érzék fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése,
- bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.

Feladatok:

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- bábozás, dramatizálás:
- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,
- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- viselkedésformák kialakítása,
- pszichikus realitásra való ráébresztés,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- vidám, humoros alkotások mondása,
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése.

Az anyanyelvi nevelés tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós

kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozunk, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk.

A mese, vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít.

A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külső és a belső világ viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük. A gyermekek és az óvodapedagógusok egyaránt báboznak. A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük.

Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet.

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük.

3-4 éves korban a gyerekek nyelvi biztonsággal, ügyességgel az óvodapedagógussal együtt mondják a mondókákat, a verseket, és egyedül is ismételtetik azokat. Élvezettel hallgatják a rövid meséket, főként az állatokról, a láncmeséket, amelyben ismétlések, rigmusok vannak.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmuselményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkel, több eseményből álló állatmesékkel.

6-7 éves korban a versanyag a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik, mondhatunk találós kérdéseket is, amely rejtvény a kitalálás az intellektuális öröm első lépését jelenítik meg.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal. A mesemondás meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik.

A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását.

Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására. (motiváció, színes előadásmód, stb.)

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mozdulatokkal kísérik kedvük szerint azokat,
- önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- igénylik a napi mesehallgatást,
- szeretnek bábozni, mesélni, a szerepeket önállóan felosztják,
- a folytatásos meséket, verses meséket, meseregényeket össze tudják kötni,
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra.

2.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelés célja

- a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése,
- zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül,
- a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja a zenei anyanyelvüket, zenei érdeklődésüket,
- a népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudatot alakítjuk, erősítjük,
- a zenei nevelés alapja az énekes játék,
- az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét,
- az ének, a játék öröme, a zene megszerettetése, a szépre a „tisztá forrásra” való rácsodálkozás,
- zenei kreativitás fejlesztése: zenei hallás, ritmus, téri tájékozódás fejlesztése, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése,
- távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése”. (Kodály Zoltán)

Feladatok:

- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,
- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),

- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
- a gyermekek személyiségének, érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
- a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt, mely kifejezőbbé teszi az imádságot.

A zenei nevelés tartalma

a) Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék (tapsoltató, höcögtető, csiklandozó, stb.), másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak.

A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzékét és segítik a beszédkedv felkeltését.

Népi szokások, népi játékok megismertetése.

b) Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását.

Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívó, naphívogató, esőváró, stb.). A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják.

A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti multságok,
- karácsonykor: betlehemezés,
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- húsvét és pünkösöd között: fehér liliomszál- játékok, bújj, bújj zöld ág- játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösdi táncok, bújós, vonulós, kapus játékok, lakodalmas játékok.

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez.

A népi gyermekjáték egyszerű, természetes, játékok mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncsal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánc kultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

c) Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

d) Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a fiatalabb gyermekek figyelme rövidebb terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmeket tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes. Vidám, játékos légkörrel, a közös játék lehetőségével motiváljuk őket.

A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

A fejlődés várható eredményei

- óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben, maguk is kezdeményeznek,
- önállóan is mernek énekelni, s azt mozgással összekapcsolni,
- figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket,
- egyedül is énekelnek,
- felismerik a dallamot dúdolásról, dallammotívumokat is vissza tudnak énekelni,
- helyes testtartással, kézfogással játsszák a körjátékokat,
- megismerkednek néhány ritmushangszerrel és használják is,
- felismerik a zenei fogalompárokat, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására,
- hitük megvallásaként szívesen énekelnek egyházi énekeket.

2.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és színeképzeiteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak. Rajzolás, mintázás, kézimunka során maga a tevékenység és ennek öröme a lényeges. A tevékenység során szereznek tapasztalatot a gyermekek. Gazdagodik szín- és formaviláguk, térbeli tájékozódásuk biztosabbá válik. Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

- a gyermeki élmény, fantáziavilág képi megjelenítése a különböző eszközök segítségével,
- a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása,
- a vizuális észlelés, képzelet, emlékezet fejlesztése,
- érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
- önkifejezésre ösztönözni a gyermekeket.

Feladatok

- vizuális tevékenységei alapján lehetőségünk adódik a gyermeki érzelmek mélyebb megismerésére,
- érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- vallásos témák megjelenítése,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése,
- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok, eszközök tulajdonságainak megismerése,
- az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása (pl. játékokhoz kiegészítők

- készítése, környezetünk díszítése),
- kreativitás, önkifejezés, kez ügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái: szövés, fonás, körmöcskésés, agyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés. Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Ennek érdekében

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- figyelemmel kísérjük, és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk az eszközök balesetmentes használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás, bátorítás, buzdítás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A fejlődés várható eredménye

- gyermekeink szívesen rajzolnak, mintáznak, kézimunkáznak,
- a napi gyakorlás során fejlődik belső világuk, személyiségük érettebbé válik,
- gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban,
- ceruza fogásuk helyes,
- színhasználatuk változatos, gazdag,
- kifejezik értékítéleteiket.

2.5.6. Mozgás

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden

gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás), fontos szerepük van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

A mozgás fő feladatai

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgástapasztalataik bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

A mozgásfejlesztés tartalma

a) Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra.

Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel való játékok.

A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről.

A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

b) Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást. Az alapprogramnak megfelelően abban, hogy minden napos testmozgást biztosítunk a gyermekeknek vagy a csoportszobákban vagy a tornaszobában/közösségi térben.

A játékokat, a játékosságot alapvető eszközként alkalmazzuk.

A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során.

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánzójáték formájában kézi szerrel is),
- gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is),
- támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),
- oldaliság gyakorlása
- egyensúlyérzék fejlesztése
- koordinációs képesség fejlesztése
- keresztsatornák fejlesztése
- finommotorika fejlesztése
- észlelés fejlesztése
- az eltérő szükségletű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítése, mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése
- dobások (magas, mély, távol),
- mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

c) Mindennapos mozgás

Naponta ismétlődik a napirendbe illesztve. Alapját elsősorban a mozgásos játékok adják kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlatsorral. A Montessori Csendkör egyik eleme a mozgással kísért tevékenység.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése, a testtudat fejlesztése.

Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.

A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori

sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A szervezett mozgás feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékoság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségével, biztatással, dicsérettel,
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása,
- kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése,
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítláb torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik,
- folyamatosan fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük,
- minden nap aktívan végzik a mozgásos tevékenységeket,
- alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, az utasításokat képességeikhez mérten pontosan igyekeznek végrehajtani.

2.5.7. A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

A környezettudatos nevelés célja:

- a környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához beépülő szokás-és szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi értékek megalapozása,
- ökológiai szemléletmód alakítása: a szűkebb és tágabb környezetükben jól tájékozódó, védő, óvó, a szépre fogékony gyermekek nevelése,
- tapasztalatokon alapuló kreatív, interaktív környezeti nevelés,
- A teremtésvédő óvodai cím elérése/megtartása.

Tartalma:

- az élményszerző séták, kirándulások szervezésével a közvetlen környezeti értékek megismerése, őrzése, természetvédelmi feladatok végzése,
- a környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása projektekben, Montessori eszközökkel képességfejlesztő tevékenység formájában,
- környezettudatos életmód megalapozása,
- személyes higiéné elsajátíttatása,
- egészséges étkezési szokások megalapozása, kialakítása,
- fenntarthatóságra nevelés az óvodapedagógusok példamutatásával, mintaközvetítésével,
- csoportszobák, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztaságának megóvása,
- külső és belső környezetünk szépítése, folyamatos gondozása, fák-bokrok ültetése, fejlődésük figyelemmel kísérése, madarak életének megfigyelése,
- az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek önállóan tisztálkodni, öltözködni, rendezettek, ápoltak,
- Önállóan, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseinek tükrében

- a természeti és társadalmi környezetről minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára,
- a gyermeket körülvevő környezet (hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok, stb.) megismertetése, megszerettetése és annak megóvására nevelés,
- a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás Isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés
- a gyermekeket a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába juttatni és elérni, hogy azokat a tevékenységeikben alkalmazzák – játékos formában, cselekvéses tanulás útján,
- ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.

A külső világ tevékeny megismerésének feladata

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála),
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása,

- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalkítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken,
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben,
- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben rejlő ösztönös csodálkozni tudást. Tudatosan keressük és velük éljük át az örömet, a test örömeiben (finom étel, ital, nyári pancsolás, hintázás, simogató tavaszi napsütés, virágillat, stb.), a társaikkal való kapcsolatban, a környező világ szépségeiben, az ajándékozásban. „Azt az örömet, mely az ég felé tartja kapuit és a boldog istengyermezség felé vezet.” (Eva Petrik)

Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonnyá teszi őt a teremtés csodái iránt.

Ha a gyermek rövid pillanatokra képes elcsodálkozni, akkor képes lesz ámuló csodálatát egy virágra, egy lepkére, a Holdra, stb., mint érdeklődésének közvetlen tárgyára irányítani. Ilyen pillanatokban lehet neki Istent megnevezni.

Tartalma

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk.

Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez.

Udvarunkon kertészkedünk, részt veszünk környezetünk szépítésében, alakításában.

Gyakorolják az egyszerűbb kerti munkákat, megismerik a különböző növények neveit (gyógynövények, fűszernövények, virágok), jellemzőit, láthatják munkájuk eredményét.

Elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, növekszik önbizalmuk, megszeretik és óvják a természetet.

Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, (levél, virág, mag), a különböző tevékenységek során felhasználjuk azokat. Gyógynövényeinket megszáritjuk (menta, citromfű) és teát készítünk belőle.

Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, stb. alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk.

A gyermekek megismerik a térirányokat, névutókat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játék során is számtalan matematikai tapasztalatot szerezhetnek.

Saját tapasztalatszerzésük útján megismerkednek a magasság, szélesség, hosszúság, alátámasztás, színkombinációk sormintaszűrőse, szimmetria, stb. fogalmával, jelentésével.

A szabályjáték során is számtalan alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre:

számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszonya, stb..

Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A 3-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatásokra és ingerekre való nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket nevelve. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósítjuk meg.

Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák.

Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink ismerik az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget,
- az ismertebb állatok, növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek azok életkörülményeiről,
- ismerik testük részeit, azok funkcióit,
- ismernek sokféle közlekedési eszközt, s a gyalogos közlekedés szabályait,
- szeretik és védik élő-és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában, tisztelik az Istentől kapott életet,
- gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezetben való kulturált viselkedés.

2.5.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység, az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Játékuk során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák.

A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

- az önkiszolgálás,
- öltözködés,
- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek,
- a közösség érdekében végzett munka,
- a naposi tevékenység,
- a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
- az alkalmi munkák és egyéni megbízatások,
- a környezet rendjének biztosítása,
- segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- egyéb megbízatások teljesítése,
- az évszakoknak megfelelő tevékenységek
- a csoportszobában,
- az udvaron,
- az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkesszé válnak.

A tevékenység tartalma

A gyermekek önkiszolgáló munkáját a gondozás fejezetében fejtettük ki részletesen, a közösségért végzett munkát az alábbi egységekre tagoljuk:

a) Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési

feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat (napos kötény és –tábla a gyermekek jelével).

b) Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése stb.), más része viszont esetleges, alkalomszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése).

Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat.

A bátortalanabbakat sok biztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is.

Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai.

Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük őket az iskolában elvárható kötelességtudat alapszintjére.

c) Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket.

A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekmértékű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése).

A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozdulatokat ismernek meg és sajátítanak el.

d) Egyéb, az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az egyéb, évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, a levágott fű összegyűjtése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba.

Az óvodakertben és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkaléggörte, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák

mozzanatait, azok sorrendiségét.

Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk.

Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek várhatóan

- önállóan végzik a már jól ismert munkákat,
- képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízásokat,
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját,
- formálódik kötelességtudatuk,
- fejlődik kitartásuk, segítőkészségük.

2.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja.

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi.

Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak erősítése, képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet megteremtése során (az óvoda minden területén; csoportszoba, udvar, tornaterem, mosdó, öltöző, folyosó) épít a gyermek tapasztalataira, élményeire, ismereteire.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye érdeklődővé teszi, így válik nyitottá, probléma iránt érzékenyvé a gyermek.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- élményt nyújtó alkalmak, együttlétek, közös programok,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,

- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulási folyamat során lehetőségük van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Törekednie kell a komplexitásra, mert a gyermek a környezetet, a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be.

A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja. Ebben az életkorban nyitottak az őket ért benyomásokra minden területen. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek képességeit, ezáltal fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, emlékezetüket, figyelmüket, képzeletüket, gondolkodásukat.

A beszéd és a kommunikáció nagyon fontos eleme a tanulási folyamatnak: beszédre ösztönző közeg kialakítása, meghallgatás, meghallgattatásra nevelés, erkölcsi értékhordozás.

A beszédfigyelem javítása, a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

Kiemelt kompetenciák fejlesztése a tanulás folyamatában:

- érzelmek közvetítése által,
- a kezdeményezésre motiválás során,
- az interaktivitás az együttlétekben,
- a gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben való megsegítése,
- az óvodapedagógus kellő mértékű és minőségű segítségadása, illetve a gyermekek önállóságának fejlesztése.

Feladat

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire,
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása,
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetség észlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a csoportnaplóban tervezzük, és egyénenként személyiséglapot vezetünk.

A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.

A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet leli a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermeket a pozitív értékelés segíti a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- a megfelelő környezetben a gyermek kreativitása, cselekvő aktivitása fejlődik.

2.6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához szükséges fejlettségi szintet. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Feladatok

- figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevétele és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),
- 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A testileg fejlett gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészséges gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolára. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése és észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

Megjelenik a munka alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma: terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele.

Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően, életkorának megfelelő tempóban, megfelelő hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetnek, végig tudja hallgatni és megéreti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, ismeri nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, a környezetében élő állatokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait. Felismeri az időjárás és az öltözködés közti összefüggést. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismerete van.

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Kész az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Feladattudata kialakulóban van.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

2.7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

2.7.1. Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- családi környezet,
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet,
- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik,
- kéregetésre kényszerítés,
- életvitel az italboltban történik,
- pszichiátriai kezelés.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket,
- gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról,
- segíti az óvodapedagógusok munkáját,
- munkáját megbízás alapján végzi,
- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti,
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel,
- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- megszervezi, lebonyolítja a szükséges támogatásokat,
- Kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Nevelési Tanácsadó,
- Óvoda orvosa, védőnője,
- szakszolgálatok.

2.7.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1.1. Alapelvek, értékek

Intézményünkben Don Bosco „megelőző módszerének” alkalmazásával, a katolikus egyház évezredes hagyományai alapján, annak értékrendjéhez, nevelési elveihez igazodva, a fenntartó elvárásainak megfelelően alakítottuk ki pedagógiai programunkat. Ennek alapján szervezzük a tanórákat és az azt követő szabadidős foglalkozásokat.

Az intézményünkben folyó munka alapja a bizalom és az együttműködés. A gyermeknek elsősorban biztonságra van szüksége, ezért különösen fontos a szülők és az intézmény nevelési elvárásainak egysége.

3.1.2. Célok, feladatok

A keresztény nevelés célkitűzése, hogy megteremtse a szeretet légkörét az iskolai közösségben, segítse a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakozzék a nevelés és az oktatás szoros egységében. A katolikus iskola azért tanít és nevel, hogy belülről alakítsa az embert, mert minden tudás, mely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz. Ahogy a facsemetét óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvnunk gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól.

A tantestület keresztény elkötelezettségű, felkészült, jó szakemberekből áll, többségüknek 10 évnél hosszabb tanítási tapasztalata van. Tanárainkra az új módszerek iránti nyitottság jellemző.

Katolikus intézményünk célja, hogy magas szakmai színvonala mellett biztosítsa a talán legsebezhetőbb korosztály, a serdülő fiatalok vallásos nevelését. Valljuk, hogy egyházi iskolánknak missziós feladata van.

A magas szakmai színvonal és a vallásos nevelés biztosításához iskolánkban olyan légkört teremtünk, amelyben tanulóink otthon érzik magukat és ebben a családi légkörben könnyebben teljesítik a szülők és a pedagógusok által megfogalmazott elvárásokat.

Cselekvő elkötelezettségre nevelünk, az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesztjük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Mindezekkel hozzájárulunk ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;

- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

3.1.3. Eszközök, eljárások

Fentiek megvalósítása érdekében

- tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét,
- bevonjuk a gyerekeket saját iskolai életük megszervezésébe,
- figyelembe vesszük az oktatás során a tanulók egyéni képességeit, differenciált feladatokkal, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokkal és egyénre szabott fejlesztéssel,
- szeretetteljes, megértő magatartást tanúsítunk tanítványainkkal, kollegáinkkal, a szülőkkel,
- a feladatok és az elvárások pontos megfogalmazásával kiszámíthatóságot, rendet, fegyelmet teremtünk,
- keresztény emberi hozzáállásunkkal, Don Bosco megelőző szeretetével családias, bensőséges, nyugodt légkört biztosítunk,
- a környezet esztétikus kialakításával igényességre, rendre nevelünk.

Pedagógusainkat a jézusi magatartás jellemzi: „... tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű...” (Mt. 11,29.)

Nevelési céljaink megvalósulását akkor tekintjük sikeresnek, ha iskolánk diákjai

- a helyi tantervben meghatározott követelményeket képességeiknek megfelelően teljesítik,
- rendelkeznek olyan ismeretekkel, készségekkel, amelyek képessé teszik arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek,
- ismerik a közösségben éléshez szükséges szabályokat.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Ennek megfelelően intézményünkben a nevelés és oktatás szoros egységben van.

„A katolikus iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.” (Kat. Isk. 29.) Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

3.2.1. Nevelési területek

a) FEJLESZTÉSI TERÜLETEK – NEVELÉSI CÉLOK

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen van az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatása is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg a helyi tanterv szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

b) ÉRTELMI NEVELÉS

Fontos feladatunk a tanulók ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése.

Ennek érdekében:

- korszerű, a mindennapi életben hasznosítható ismeretek, az egyéni tanulási módszerek elsajátíttatása a tanuló képességeinek figyelembevételével,
- legyen becsülete a szorgalomnak, a tudásnak és a kitartó munkának – pozitív példakép állítása (pl. Savio - díj, Szakmai díjak, tanulmányi versenyek győzteseinek jutalmazása, LEG-ek kirándulása, dicsőségtábla, arany ötös, stb.).
- a teljesítmény növelésére sarkalljon tanítványt és tanárt egyaránt, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen, egyensúlyra törekedjen a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.
-

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink önmagukhoz képest fejlődést mutatnak.

c) ÉRZELMI NEVELÉS

Szükség van ésszerű korlátokra, amelyek védik gyermekeinket (Tízparancsolat, házirend). Biztonságos, szerető légkörben kell felnőniük, nem szabad lerombolni bennük a szépbe, jóba vetett bizalmukat, játékos kedvüket, azt a képességet, hogy tudjanak csodálkozni.

Ugyanakkor rá kell vezetnünk őket a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak. Nehéz feladat gyerekeinket önfegyelemre nevelni, de szükséges, mert elmulasztásával súlyosan ártunk nekik.

A nevelés és oktatás tudatosan megtervezett tevékenység. Ennek során fejlesztjük a gyermekek személyiségét, kialakítjuk felelősségérzetüket.

Fontos feladatunk vonzóvá tenni a keresztény értékrend alapvető elemeit, hogy az anyagi világ kihívásai helyett minden esetben ezt válasszák.

Alázatra, türelemre, megbocsátásra nevelünk. Tudniuk kell: csak akkor várhatnak megbocsátást és elfogadást másoktól, ha ők is ezt gyakorolják embertársaikkal.

Őszinteségre neveljük a gyerekeket, bemutatva, hogy az törvényszerűen vonzza maga után a

megbocsátást és a megbékélést.

Istennek mindannyiunkkal terve van, mindenkinek feladata, küldetése van.

Fentiekkel összhangban négy alapértéket vésünk kitörölhetetlenül a gyerekek szívébe: az igazság, jószág, szépség, és szentség értékét.

Célunk, hogy a megfogalmazott feladatok nemcsak az iskola, hanem a család és az egyház színterén is érvényre jussanak. Ennek érdekében erősítjük kapcsolatainkat a szülőkkel és az egyházközség tagjaival közös programok szervezésével.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink viselkedésében tapasztaljuk a fent megfogalmazottakat.

d) HITÉLETI NEVELÉS

Intézményünkben a hétköznapiakon, az ünnepeken, a hagyományok kialakításakor a katolikus értékrend közvetítésére, Don Bosco megelőző szeretetének alkalmazására törekszünk.

Hitéleti nevelésünk színterei:

Állandó programok

- keddi reggelenként 7.40-kor közös imán veszünk részt a templomban,
- a magyar, illetve szalézi szentekről, Mária ünnepekről, egyházi ünnepekről iskolarádióon keresztül, vagy közös szentmisén emlékezünk meg, az éves munkaterv alapján,
- minden félévben 2 alkalommal az iskola tanulói osztálymisén vesznek részt a Szent Mihály plébániatemplomban. A vasárnapi szentmisén mindenki a saját plébániáján vesz részt.
- az osztály-, illetve iskolamisék időpontjai az éves programban kerülnek meghatározásra,
- a tanévet közös, ünnepi szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum),
- a tanítás kezdetén és végén a tanulók az órát tartó pedagógussal közösen imádkoznak,
- a munkatervben meghatározott időpontokban az animátorok Oratóriumot szerveznek a gyerekeknek,
- Erzsébet-Katalin bál,
- Jótékonysági est,
- adventi hetek (december),
 - az adventi koszorúk megáldása,
 - Roráté, agapé,
 - karácsonyi lelkigyakorlat, gyónási lehetőség,
 - közös karácsonyi ünnepség,
- nagybőjti hetek,
 - nagybőjti lelkigyakorlat, gyónási lehetőség,
 - Keresztút járás,
- Don Bosco nap (vetélkedők, játékok),

- Farsang,
- Édesanyák köszöntése, Szűzanya köszöntése,
- Savio Nap,
- Vidámság Napja.

Időszakos hitéleti programok pl.:

- atyák, szerzetesek meghívása hittan, illetve osztályfőnöki órákra,
- az osztályok védőszentjeivel kapcsolatos programok az osztályfőnök, hittanár szervezésében,
- osztályok vállalása az adventi, nagyböjti időszakban,
- zárándoklatok
- szentségimádás.

e) ERKÖLCSI NEVELÉS

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségbe való beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Az erkölcsi nevelés feladata, hogy készítse fel a gyermekeket az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen nekik választ találni a felmerülő erkölcsi és életvezetési problémákra. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.

Erkölcsi elvárások a pedagógusoktól

Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel rendelkező, Istent és embertársat szerető emberré váljanak, a pedagógusnak is ilyennek kell lennie. A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagy részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik. Pedagógusaink személyes példamutatásukkal nevelnek.

Dolgozóink élete álljon összhangban az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Családi háttere legyen rendezett. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban álljanak, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerekek számára a hamis tanúságtétel.

Pedagógusainktól elvárjuk a hagyománytiszteletet és a megalapozott jövőkép ismeretét. Hivatásunk az, hogy évezredek kincseit adjuk tovább egy új generációnak.

Iskolánkban tanító tanáraink Bosco Szent János elveihez igazodva nevelnek. Ennek megfelelően a tanári kar egészének kötelessége, hogy a pedagógusok a Szalézi Szent Ferenc Társaság házainak szabályzata alapján:

- pontosan ott legyenek az osztályban, megakadályozzák, megelőzzék a rendetlenségeket,
- óráikra jól felkészülve lépjenek az osztályba, ezzel megelőzik a tanulmányi és fegyelmezési nehézségeket,
- csak akkor büntessenek, ha feltétlenül szükséges, inkább figyelmeztessék a növendékeket, lássák el őket jó tanáccsal,

- szorgalmazza a füzetek rendezettségét, az iskolai felszerelés és a benyújtandó dolgozatok tisztaságát,
- a naplót tartásukban, hogy mindennap bárkinek bemutatthassák, aki azt megtekinteni kívánja,
- egyházi és állami ünnep közeledtével mondjanak néhány szót, ha lehet, életpéldával.

Pedagógusainkat alapvetően a vidámság, játékosság jellemezze, hiszen a gyerekek több időt töltenek az iskolában, mint szüleik a munkahelyen.

Lényeges, hogy a tanárok el tudják fogadni a gyerekeket olyannak, amilyenek. Tiszteljék és szeressék mindegyikük egyéniségét.

Új pedagógus felvételénél mérlegeljük, hogy milyen feladatot bízunk rá. Ennek ismeretében dönti el az igazgató, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármas követelményéből melyiket milyen súllyal veszi figyelembe.

Folyamatos fejlődésünk érdekében szakmai és lelki továbbképzéseken veszünk részt:

- a kerület, a főváros, a KAPI szervezésében,
- évi két nevelési értekezleten – esetenként bemutató órával,
- tanári lelki gyakorlatok, elmélkedések, kirándulások alkalmával

Célunkat elérjük, ha pedagógusaink ezen elveknek megfelelően végzik munkájukat.

Erkölcsei elvárások a tanulóktól

Az iskola tanulói különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból érkeznek iskolánkba. Az egységes erkölcsi elvárások segítik őket a fejlődésben. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola tisztességére, becsületességre, felelős magatartásra irányuló nevelését, és ezt tudatosan ne akadályozzák.

Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Tanulóink számára igazi útavaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága!” (Mt 5,14)

Gyerekeink vegyenek részt az egyházi programjainkon (ünnepi szentmisék, vasárnapi misék, osztálymisék, közös imák, adventi és nagybőjti lelki napok, stb.), segítjük őket hitük kibontakoztatásában, a liturgikus és szentségi élet gyakorlásában.

Rávezetjük őket a helyes imádságra tanítás, étkezés előtti és utáni közös imával.

Gazdag programok szervezésével ráneveljük gyerekeinket a kulturált szórakozás módjára: Erzsébet-Katalin bál, farsang, Bosco nap, Vidámság Napja, sulibuli.

Megköveteljük a tiszteletteljes beszédet tanáraikkal, felnőttekkel, társaikkal.

Megköveteljük az alapos, rendszeres, a képességeknek megfelelő munkát, a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzését.

Megköveteljük a házirend ismeretét és betartását, az iskola épületének, felszerelésének és tisztaságának megőrzését.

Megköveteljük az ápoltság megjelenését, az alkalomhoz illő ruházat kiválasztását.

Tanulóink megismerésének, nevelésének legjobb színterei a tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, tanulmányi kirándulások, nyári táborok.

Erkölcsei nevelésünk eléri célját, ha tanulóink ezen elveknek megfelelően élik mindennapjaikat.

Erkölcsei elvárások a szülőktől

„Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők közössége igazolja. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen a keresztény hit is egy közösség ölében születik és növekszik.” (Kat. Isk. 53.)

Az iskola elvárja a szülőktől, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ugyanazt az értékrendet közvetítsék, a családok heti rendszerességgel vegyenek részt vasárnapi szentmisén. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel – szaktanár, osztályfőnök, igazgató vagy plébános – beszéljék meg.

Az iskola elvárja, hogy a szülői értekezleteken, a fogadóórákon a szülők aktívan részt vegyenek, maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel is példát mutatva gyermekeiknek.

f) NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

A nemzeti öntudat kialakításának, a hazafias nevelésnek legfőbb célja, feladata, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Kiemelt célunk a magyarságra nevelés. Ennek keretében tanulóinkkal megismertetjük szűkebb környezetüket, Budapestet, majd Magyarországot tájait is. Komplex módon alakítjuk az osztályközösségeket, nevelünk haza- és természetszeretetre, a turisztika és sport révén elősegítjük gyermekeink testi, lelki fejlődését.

Ennek színterei:

- néptánc oktatás,
- múzeumlátogatás,
- erdei iskola,
- tanulmányi kirándulás,
- táborozások,
- egyéb szabadidős tevékenységek.

Ezen programok nem kötelező jellegűek. Lebonyolításukat alapítványi, szülői hozzájárulásból, pályázatokból finanszírozzuk.

Néptánc oktatás

A néptánc oktatás fejleszti a hagyományőrzést, a hazaszeretetet, a népismeretet, az állóképességet, és a mozgáskultúrát. Fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk járó gyermekek mindegyike megismerkedjen a magyar néphagyomány alapjaival. A mindennapos testnevelés keretében az 1-4. évfolyamon heti egy órában tanítjuk.

Múzeum- és emlékhely látogatás

Sokoldalú nevelésünk fontos részét képezik a nem kötelező jellegű múzeumlátogatások és helytörténeti kirándulások.

A felső tagozatosok minden évben eljutnak az alábbi helyek valamelyikére:

- 5. évfolyam Hadtörténeti Múzeum, Aquincum, Százhalombatta,
- 6. évfolyam Közlekedési Múzeum, Sashegy / Pilis Nemzeti Park – természetvédelmi terület,
- 7. évfolyam Iparművészeti Múzeum, Kerepesi temető,
- 8. évfolyam Szépművészeti Múzeum, 301-es parcella, Terror Háza, Memento Park.

A tanulók a tárlatok megtekintésével, önálló gyűjtőmunkával, rajzos-írásos beszámolóval, kézműves foglalkozással, történelmi játékokkal fejlesztik képességeiket.

Erdei iskola

A negyedik és a hatodik évfolyamon tanulóknak évről-évre bemutatjuk hazánk egy meghatározott táját. A 10-12 éves gyermekek már megfelelő elméleti tudással rendelkeznek ahhoz, hogy ismereteiket közvetlen természetközeli rendszerezéssel, terepgyakorlatokkal, túrákkal egészítsük ki. A helyszín kiválasztásában elsőrendű szempont, hogy az adott tájegység tálcán nyújtsa mindazt, amit a tanulók már a tanórákon elsajátítottak. A kihelyezett tanórákon megismerkednek a terület környezeti, történelmi, néprajzi emlékeivel is. A praktikus ismereteken túl kiváló lehetőség nyílik a szabadtéri szentmiséken, hittanórákon, elmélkedéseken a hitbéli ismeretek elmélyítésére.

Megvalósításukat a szülői közösség támogatásával, pályázatokkal és a Savio Alapítvány segítségével tudjuk megoldani.

Tanulmányi kirándulás

Az éves munkatervben meghatározott időpontban az osztályok tanulmányi kiránduláson vesznek részt. Ezen programok szoros összhangban vannak nevelési célkitűzéseinkkel.

Alsó tagozaton cél a szűkebb környezetünk megismerése, ezért egynapos kirándulást szervezünk. A leggyakrabban választott helyszínek:

- Állatkert, Hősök tere, Városliget, Gellérthegy, Citadella,
- Budai vár, Hadtörténeti Múzeum, Mátyás-templom, Bazilika, Parlament,
- Budakeszi Vadaspark, Gyermekvasút,
- Visegrád, Fellegvár,
- Szentendre, Skanzen, Vácrátót, Tata, Velencei tó

Felső tagozaton célunk hazánk megismerése, egy- vagy többnapos osztálykirándulás keretében. A leggyakrabban felkeresett helyszínek:

Észak-nyugat Magyarország, Dunántúl

- Szigetköz (Győr: Székesegyház, Hédervári-kápolna, Szent László hermája, Xantus János Múzeum, Pannonhalma: Bencés apátság, Szigetköz: Hédervár-kastély, Lipót termálfürdő, ártéri erdő, Mosonmagyaróvár: Hanság Múzeum),

- Fertő-Hanság (Fertőd: Eszterházy-kastély, Fertőrákos: kőfejtő, Sopron: Liszt Múzeum, Fabricius-ház, Tűztorony, Storno-gyűjtemény, Fertő tó)
- Alpokalja (Kőszegi vár, Nagycenk: Széchenyi-kastély, Velem: Szent Vid kápolna; Írott-kő, Szombathely: Székesegyház, Ferences templom, Kámoni arborétum, Savaria Múzeum, Ják: román-kori templom, Sárvár: Nádasdy-vár),
- Velencei-tó (Székesfehérvár: Székesegyház, Anna-kápolna, Szent István Múzeum, Csók István Múzeum, Budenz-ház, Gánt: bauxitbánya, Csókakő: vár, Velencei-tó: agárdi madárvárta, Pákozd: református templom, Nadap: geológiai alappont, ingókő),
- Bakony (Veszprém: Székesegyház, állatkert, vár, Nagyvázsony: Kinizsi-vár, Posta Múzeum, Sümeg: vár, Zirc: Apátság),
- Balatonfelvidék (Tihany: Apátság, Tapolcai-medence tanúhegyei, Szigligeti vár, Keszthely: Festetich-kastély; Kis-balatoni-tározó),
- Őrség (Őriszentpéter; Pityer-szer, Velemér, Zalaegerszeg: Göcsej-falumúzeum, Olajipari Múzeum, Dél-nyugat Magyarország, Hetés),
- Mecsek (Pécs: Székesegyház, Barbakán, Belvárosi plébánia templom (Gázi Kászim dzsámija), Jakováli Hasszán dzsámija, Vasarely-kiállítás, Zsolnay-kiállítás, Csontváry-kiállítás, Ókeresztény Sírkamrák, Katakombák, Pécsvárad: Bencés apátság, vár, Siklós; Szigetvár; Harkány, Abaliget: Cseppkőbarlang; Orfűi-tó),
- Zselic (Kaposvár: Dorottya-ház, Plébánia templom; Rippl-Rónai Múzeum; Baláta-tó, Duna-Dráva Nemzeti Park, Gemenci vadrezervátum, Ormánság, barcsi ősbőrökás, Szekszárd: Béri Balogh Ádám Múzeum, Auguszt-ház; Ozorai-vár).

Észak-kelet Magyarország

- Nógrádi-medence (Balassagyarmat: Palóc-múzeum, görög-keleti templom, Szécsény: vár, Ipolytarnóc: ősmaradvány lelőhely, Drégely vára, Hollókő: vár és falumúzeum, Nógrád vára),
- Mátra (Gyöngyös: Orczy-kastély (Mátra Múzeum), Parád: Palóc-ház Múzeum, Kocsi Múzeum, vadaskert, gyógyfürdő, Parádsasvár: Üveggyár, Sirok: vár, Kékestető, Bagolyirtás),
- Bükk (Eger: Bazilika, vár, minaret, Egerszalók: mésztufa-fürdő, Bélápátfalva: Cisztercita apátság, Szilvásvár: Szalajka-völgy, Herman Ottó Múzeum, Istállóskői-barlang),
- Miskolc környéke és az Aggteleki-karszt (Lillafüred: Herman Ottó Emlékház, István-barlang, Diósgyőri-vár, Miskolctapolca: barlangfürdő, Ómassa: Őskohó, Baradla-barlang),
- Zemplén (Sárospatak: Rákóczi-vár, Református Kollégium, Hollóháza: Porcelán Múzeum, Füzér-, Regéc-, Boldogkő-vára, Vizsoly: Károly-biblia, Széphalom: Kazinczy-múzeum, Gönc: Huszita-házak),
- Szatmár-Beregi-síkság (Bátorliget: ősláp, Csaroda: református templom, tőzegmohaláp, Fehérgyarmat: strand, Máriapócs: Görögkatolikus Kegytemplom, Nyírbátor: Báthory Múzeum, református templom, Túristvándi: vízimalom, Nyíregyháza: Néprajzi Múzeum, strand),
- Hajdúság, Hortobágy (Debrecen: Református Nagytemplom, Déry Múzeum, Nagyerdő, állat- és botanikus-kert, Hortobágy Nemzeti Park, Hajdúszoboszló: gyógyfürdő, Hajdúdorog: Görögkatolikus templom, Tisza-tó).

Dél-kelet Magyarország

- Duna-Tisza köze (Kecskemét: Szent Miklós templom, Cifra-palota, Katona József Emlékmúzeum, Kalocsa: Székesegyház, Apajpuszta: ménes, Bugac: ősbörökás, Fülöpszállás: futóhomok, Kiskőrös: Petőfi Múzeum, Kiskunhalas: Csipkemúzeum, Kiskunmajsa: 56-os emlékmúzeum, emlékhely),
- Csongrád (Szeged: Móra Múzeum, Kiskundorozsma: szélmalom, Pusztaszer: Feszty-körkép, honfoglalási emlékmű, Makó: József Attila Múzeum),
- Körös-vidék (Békéscsaba: Munkácsy Múzeum, Gyula: Erkel Múzeum, vár, Várszínház, strand, Gyomaendrőd: Nyomdamúzeum, Szarvas: arborétum, Tessedik Múzeum, Szlovák-tájház).

Táborozás

Táboraink testi és szellemi kikapcsolódást nyújtanak az egyre városiasabb módon élő gyermekeink számára. Az állandó zajban élő gyermekek megszokott környezetükből kiszakítva megpihennek. A magyar táj megismerése természetes módon kelti fel érdeklődésüket. A szülőföld kézzel fogható megismerése erősíti hazaszeretetüket, magyarságtudatukat.

Hagyományainknak megfelelően többféle programot szervezünk, ilyenek például:

- a vándortábor,
- a kerékpáros tábor,
- a sporttábor,
- a természettudományos tábor,
- a hittantábor,
- a kézműves tábor,
- a nyelvi tábor.

A részvétel költségeit a tanulók befizetéseiből, a Savio Alapítvány támogatásából, a különböző pályázatokon elnyert összegekből fedezik a szervező pedagógusok.

A táborok programját az iskola lelkeségének megfelelően alakítjuk.

Egyéb szabadidős tevékenységek

Az osztályfőnökök rendszeresen szerveznek osztályprogramokat (múzeumlátogatás, kirándulás).

Szabadidős programjainkat nagyon kedvelik tanítványaink, ezeken rendszerint nagy részük megjelenik.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink nagy része részt vesz a programokon, ezzel megismerve hazánkat.

3.2.2. Tanulási területek

A TANULÁS TANÍTÁSA. TANÍTÁSI ÓRÁK

Az iskola alapvető feladata a tanulás tanítása. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével,

hozzáféréseivel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A kultúra átadásának fontos színtere az iskola. Az oktatás révén megismertetjük a diákokat a szükséges ismeretekkel.

Egyházi intézményként megtanítjuk a gyerekeket a liturgiába való aktív bekapcsolódásra, hitük alapos tanulmányozására. Megismertetjük az egyház kultúrateremtő szerepét, a nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását. Mindezzel elsődleges célunk a gyerekek személyes Istenkapcsolatának kialakítása.

A hitoktatás a katolikus iskolában kitüntetett helyet foglal el. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra ébredésének segítése. Mindig tekintettel kell lennünk a gyerekek életkorára, eddigi vallási tapasztalataira.

a) EGYSÉGESSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS, MÓDSZERTANI ALAPELVEK

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismeretek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Lehetőség szerint kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó, illetve a differenciált egyéni munka kínálatát lehetőségeket. Segítjük a párban, csoportban végzett felfedező, tevékeny együttműködésen alapuló tanulást.

A tanulási eredmények elérését segítik elő a differenciáló módszerek:

- a minden tanuló számára hozzáférhető tanulási környezet biztosítása,
- a differenciált célkijelölés,
- a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviseli

- az egyéni rétegmunka,
- az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

Pedagógusaink a probléma-megoldási folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segítik. Az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszik a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). Szorosan együttműködnek más tantárgyakat tanító pedagógusokkal, így tanulóinknak lehetősége nyílik a tanórákon vagy a különböző események, tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

b) AZ EREDMÉNYES TANULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVEI

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy azok illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára.

A tantermeinkben egyre nagyobb számban jelen lévő interaktív táblák és más audiovizuális, multimédiás technikai eszközök tanulóink számára színesebbé, élvezetesebbé, befogadhatóbbá teszik a tananyag feldolgozását.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítjük előnyben.

A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása folyamatos feladatunk.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskolánkban alkalmazott változatos módszertani kultúra, a Montessori módszer elemei hatékonyan segítik a tanulók képességeiknek megfelelő fejlődését, tanulmányi előmenetelét.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása lehetővé teszi számunkra, hogy eredményesen segítsük a tanulás-tanítás folyamatát.

Az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége új utakat nyit meg. Pedagógusaink rendszeresen képzik magukat, hogy megismerjék és alkalmazzák ezeket. Pedagógusaink nyitottak az új módszerek megismerésére, alkalmazására.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelése segíti a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés)

- lehetővé teszi a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.
- önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót

c) PÁLYAORIENTÁCIÓ

Tanulóink számára - igazodva életkorukhoz - igyekszünk átfogó képet nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében lehetőségeinkhez olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk számukra, amelyek révén kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, később, középiskolás, illetve egyetemi éveikben.

Ezért fejlesztjük bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

d) KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

Aktív tanulás

Az iskola biztosítja az eltérő fejlettségi szinten lévő tanulók számára az optimális képzési környezetet, a differenciálás lehetőségét, a lemaradó tanulók felzárkózását a helyi tanterv követelményszintjéhez. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót az ismeretek megszerzésében, ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Lehetőségünkhöz mérten kihasználjuk a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny, együttműködésen alapuló tanulást.

Módszerei:

- változatos tanulásszervezési megoldások,
- egyénre szabott tanulási lehetőségek,
- tanulói együttműködésen alapuló tanulás,
- multidiszciplináris órák,
- digitális technológia alkalmazása,
- tanulóközpontú differenciálás,
- játékos elemeket tartalmazó tanítási környezet,
- tevékeny tanulói magatartás kialakítása,
- személyre szabott tanulási stratégiák,
- fokozatosan növekvő tanulói terhelés, teljesítményelvárás,
- folyamatos visszajelzés, értékelés,
- Montessori elemek alkalmazása.

Tanulásszervezési formák

- csoportmunka,
- differenciált csoportmunka,
- kooperatív tanulás,
- páros munka,
- egyéni foglalkoztatás,
- projektmódszer,
- egyéni rétegmunka.

Szervezeti keretek:

- osztálykeret,
- osztályon belüli csoportbontás,
- évfolyamon belüli nívócsoportok.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban, a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során.

A magyar nyelv és irodalom művelése különösen fontos. Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek, nyelvünk sok változáson ment keresztül, kultúránkat sok hatás érte. Ezek együttes hatásából fejlődött ki magyarságunk.

Feltárásuk, átadásuk iskolánk legfontosabb feladatai közé tartozik. Hitünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése.

Az idegen nyelvek, a földrajz, de a világtörténelem tanulása is lehetőséget teremt más népekkel, nyelvvel, kultúrával való találkozásra. Tanítványainknak meg kell tanulniuk a különböző értékek, és a mienktől eltérő kultúra helyes elfogadását, tiszteletét.

Hazánk történelmi múltja, földrajzi helyzete és európai uniós politikája egyaránt szükségessé teszi az élő idegen nyelvek magas szintű tudását.

Legfontosabb célunknak azt tekintjük, hogy jól haladó diákjainkat a 8. évfolyam végére olyan tudásszintre juttassuk el, amelynek birtokában sikeres Pitman, illetve Junior nemzetközi nyelvvizsgát tehetnek.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia feladata, hogy magyarázatot adjon a természetben, az ember és a természeti világ közt lezajló kölcsönhatásra.

A természettudományok feladata, hogy láttassák a keresztény hit szerinti világot, bemutassák a természet szépségét, az ember felelősségét, a tudósok emberi nagyságát, a technikai fejlődés eredményeit. Isten ránk bízta a teremtet világot, hogy műveljük, éljünk vele.

A természettudományok és a hit viszonyát összegezve megállapítjuk, hogy nincs köztük összeférhetetlenség. A tudomány és a hit más-más létsíkon mozog.

Digitális kompetencia, médiatudatosságra nevelés

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Tanulóink 3. osztálytól digitális kultúrát tanulnak. A mai világban a tudományok és a technika fejlődése szükségessé teszi, hogy otthonosan mozogjanak a számítógépek világában. Ugyanakkor felhívjuk figyelmüket az elgépiesedés veszélyeire. Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, az oktatásban és képzésben. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. Lefedik a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. Ez megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

Alapvetően fontos a keresztény történelemszemlélet kialakítása.

Történelemtanításunk bemutatja az ember méltóságát és felelősségét. Hálát ébreszt az évszázadok gazdag örökségéért. Kialakítjuk a meggyőződést, hogy az emlékezés páratlan szerepet tölt be értékeink megismerésében, elmélyítésében. Hazánk történelme és kultúrája nem érthető meg a Kárpát-medence más népei történelmének, illetve a világtörténelem és kultúra ismerete nélkül.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, gazdasági és pénzügyi nevelés

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben, hogy megismerje tágabb környezetét, képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására, valamint, hogy célkitűzései érdekében terveket készítsen és hajtson végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során szükség van.

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

Ennek érdekében megismertetjük velük a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályokat, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismereteket és a fogyasztóvédelmi jogokat.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezését, különösen az irodalom, a zene, a tánc, a dráma, a bábjáték és a vizuális művészetek segítségével.

A képzőművészeti és zenei kultúra mindig meghatározó szerepet tölt be az egyház kultúrájában. Az emberi lélek szépségre törekvésének, önkifejezésének csodálatos eszközei. Az iskola feladata, hogy ezeket az értékeket a gyerekek szintjén megismertesse, átadja és beépítse saját helyi kultúrájába, liturgiájába.

Ennek egyik elősegítője az osztálytermek, folyosók ízléses díszítése is.

Egyéb foglalkozások

Az iskolában a tanulók számára az alábbi - az iskola által szervezett - tanórán kívüli állandó, eseti, illetve időszakos foglalkozások működnek:

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- környezeti nevelés, erdei iskola, kirándulások,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások,
- házi bajnokságok,
- kulturális és sportrendezvények,
- diáknapok,
- ünnepélyek, megemlékezések,
- hagyományápolás,
- iskolagyűlések, hulladékgyűjtés, tanulói ügyelet, iskolarádió,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

Az egyéb foglalkozások során különös figyelmet fordítunk tanulóink személyiségének egészséges fejlődésére, tehetségük kibontakoztatására, az esélyegyenlőség megteremtésére. A sportfoglalkozások, kirándulások lehetőséget biztosítanak a test és a lélek harmóniájának kialakítására, megőrzésére. Az arra rászoruló tanulóink részére gyógytestnevelést szervezünk nemek és korosztályok szerinti bontásban.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az elsősök sikeresen vegyék az akadályokat és eredményesen elsajátítsák az olvasás, írás, számolás alapjait. Ugyanakkor ez a korosztály a legfogékonyabb az idegen nyelv tanulására. Ezért iskolánkban az 1-3. évfolyamon játékos nyelvi foglalkozást tartunk, heti 1-2 órában. A 4-8. évfolyamon magasabb óraszámban tanulhatják az angol, illetve német nyelvet a tehetséges diákok. Szint szerinti bontást az 5-8. évfolyamon szervezünk.

A tehetség kibontakoztatását segítik szakköreink, melyek lefedik az oktatási terület teljes spektrumát.

A különböző (kerületi, egyházmegyei, fővárosi, országos) versenyeken elért sikerek jó hatással vannak tanulóink közérzetére, ez is elősegíti a közösségi érzés kialakulását, a gyerekek "Don Boscossá" válását. A rendszeres munkával kovácsolt sikereket, eredményeket, azok személyiségformáló hatásait pedagógiai munkánk során sokszorosan kiaknázzuk.

Tehetséges tanulóinkat zeneiskolába, énekes iskolába, a Grácia művészeti iskolába (melynek telephelye vagyunk) irányítjuk.

3.3. Teljes körű egészségfejlesztés

3.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés

A teljes körű egészségfejlesztés, egészséges életmódra nevelés célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete,
- egészségi állapotunk ismerete,
- a mozgás fontossága.

A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- igazgató vagy megbízottja,
- egészségnevelő pedagógus,
- iskolaorvos, védőnő,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

Az intézmény mindennapos működésében a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján kiemelt figyelmet fordítunk a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné fontossága.

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beillesztjük az intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő tevékenységek

Kiemelt feladatok

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – megismerkednek az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb tudnivalókkal.

A teljes körű egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának feladata, melyet a következő tevékenységformák szolgálnak:

- a mindennapos testedzés,
- környezetismeret, természetismeret, biológia, osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek,
- egyéb foglalkozások, táborok, kirándulások,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Intézményünk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel,

intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

A tanulók fizikai állapotának mérésére a munkatervben meghatározott időintervallumban kerül sor.

Büfé üzemeltetésére intézményünkben nincs lehetőség.

3.3.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, technika, testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- veszélyhelyzetek felismerése, felkészítés a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére,
- életkornak megfelelő ismeretek közvetítése,
- elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakítása,
- a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- tanórán: biológia, testnevelés, osztályfőnöki, technika órán,
- tanórán kívül: szakkörön, tanórán kívüli foglalkozáson, kirándulás keretében,
- önálló ismeretszerzéssel: házi feladat, gyűjtőmunka.

Módszerei, eszközei:

- előadás
- projekt
- gyakorlat
- kutatómunka
- IKT eszközök használata

Iskolánk kapcsolatot tart a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegélynyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegélynyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát. Az elmúlt években ezeken a versenyeken tanulóink eredményesen szerepeltek.

3.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejlesztendő képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Nevelő-oktató munkánk során elősegítjük tanulóink kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Segítjük őket abban, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, fejlődjön a kölcsönös elfogadásra, a mások helyzetébe történő beleélésre való képességük, empátiájuk.

A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatjuk őket abban, hogy az elsajátított készségeikre és tudásukra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, tudatosuljon bennük, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat Isten segítségével maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Közösségfejlesztés

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

A közösségfejlesztés célja:

A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások
- szabadidős tevékenység

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

Ha a diákok kötődnek közösségükhöz, közvetett módon is erősödik bennük a nevelés és oktatás hatása. Személyiségük fejlődéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás, a közösség általi nevelés.

Jelképeink, ünnepeink, hagyományaink közösségformáló, -megtartó funkciójuk folytán a közösségek hatékonyabb működésében is fontos szerepet játszanak.

A közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A közösségek

- megszervezése, irányítása,
- tevékenységeinek koordinálása,
- egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása,
- az öngazgatás képességének fejlesztése.

3.4.1. Közösségek

A család. A családi életre nevelés

A család a legalapvetőbb közösség, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja a gyermek fejlődését, értékrendjét, másokhoz való viszonyát. Alapvető normákat alakít ki, amelyek az iskolába kerülve tovább fejlődnek.

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

Kitüntetett feladatunknak tekintjük a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülését.

Tanulóinkat felkészítjük a családi életre, segítséget nyújtunk a ránk bízott gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítünk a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. A korosztálynak megfelelő módon, tervezetten foglalkozunk a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A személyiség kialakítása során kiemelt szerepet kap az iskolai és az osztályközösség.

Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, a pedagógusokra.

Az iskola életében a közösség tevékenységrendszer kulcsfontosságú szerepet tölt be. Az iskola begyakoroltatja a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformákat, biztosítja az alapvető nevelési elvek, a katolikus értékrend, az együttélés szabályainak elsajátíttatását.

Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokások, értékrend, a

baráti körben kialakított emberi kapcsolatok. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletük folyamatosan alakul és fejlődik. Ebben nagy szerepe van a közösségnek, mivel az osztálytársak kölcsönösen hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre és szellemisége.

Az osztályközösség feladata:

- a keresztény magatartás erősítése,
- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a tolerancia,
- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos feladata van a problémák felismerésében és azok kezelésében. Meghatározó a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család.

Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

A közösségfejlesztés színterei

A tanórai foglalkozásokon számtalan lehetőségünk nyílik a közösség fejlesztésére.

A tanulóközösségek, a közösségi élet kialakulása, a tanulóknak a közösségbe történő beilleszkedése azonban nem valósítható meg kizárólagosan a tanórai foglalkozások keretében. Szükséges olyan együttlétek kialakítása, amely mentes a tanórák kötöttségétől.

Ilyen közösségfejlesztésre alkalmas lehetőségek iskolánkban:

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- környezeti nevelés, erdei iskola, osztálykirándulások, táborok,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok, kulturális és sportrendezvények,
- diáknapiak,
- ünnepélyek, megemlékezések, hagyományápolás,
- iskolagyűlések, hulladékgyűjtés, tanulói ügyelet, iskolarádió, iskolaújság,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A diákközösségek részt vesznek az alábbiak megszervezésében, lebonyolításában:

- háziversenyek, vetélkedők, pályázatok, kirándulások, tábori programok,
- házibajnokságok, kulturális és sportprogramok,
- papírgyűjtés,
- iskolaújság,
- ünnepélyek, rendezvények, hitéleti programok, jelölés a Savio-díjra,
- farsang, sulibuli
- javaslattétel a házirend módosítására.

Alkalmazottak közösségei

- alkalmazotti közösség,
- nevelőtestület,
- szakmai munkaközösségek,
- feladatorientált csoportok.

Az állandó és az alkalmi közösségek építésének alapja a katolikus életszemlélet iránti elkötelezettségünk. Tagjai vallásukat gyakorló emberek. A legnagyobb, leghatékonyabb közösségépítő erő egymás és a gyermekek szeretete és tisztelete.

Felnőtt közösségeink építése azért is különösen fontos, mert elsősorban példával nevelünk.

Színterei:

- lelki programok,
- tanári lelki gyakorlatok,
- kirándulások,
- szakmai összejövetelek,
- napi kapcsolat.

Szülői szervezetek:

- osztályszintű szülői munkaközösségek,
- iskolai szintű szülői közösségek.

A tanulók életkoruknál fogva segítségre, bátorításra szorulnak. A pedagógusok feladata segíteni, előmozdítani a tanulók közösségi életének megszervezését.

Az iskola a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját.

A szülő kötelessége, hogy elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását. A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége, hogy a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására.

A szülői közösség fejlesztésének szinterei:

- a szülői értekezletek,
- a fogadóórák,
- a szülői választmányi ülések,
- az osztálymisék,
- az iskolai rendezvények (Jótekonysági est, Vidámság Napja, Édesanyák köszöntése, osztálykirándulás, stb.).

3.4.2. A média szerkesztésében részt vevők tevékenysége, céljai

- Honlap, illetve az iskolához köthető internetes felület
 - Az iskola honlapját igazgató-helyettessel együttműködve az azzal megbízott pedagógus szerkeszti, frissíti az.
 - Gondoskodik a naprakész tájékoztatásról, a felkerülő adatok, hírek, képek hitelességéről.
 - Tanuló a honlapot nem szerkesztheti.
- Iskolaújság
 - a diákság által szerkesztett BOSCOLAP 1993 ősze óta rendszeresen jelenik meg. Vezető tanárok segítségével a gyerekek írják a cikkeket, készítik a rajzokat és a riportokat. Ők szerkesztik, segítenek a lap összeállításában, értékesítésében,
 - a BOSCOLAP-ban megemlékezünk az aktuális keresztény és nemzeti ünnepekről, népi hagyományokról, az iskola aktuális eseményeiről.
- Iskolarádió
 - a közösség leggyorsabb kommunikációs lehetősége,
 - a közérdekű bejelentéseket a tantestület által meghatározott időszakban teszi közzé, maximum 3 perces időtartamban,
 - egyes állami és egyházi ünnepekről az iskolarádióon keresztül emlékezünk meg.

3.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő tanuló:
 - sajátos nevelési igényű tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
 - kiemelten tehetséges tanuló,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

3.5.1. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy

beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus szükséges.

Alapító Okiratunk nem tartalmazza a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását, intézményünk nem tudja biztosítani szakszerű fejlesztésüket, nem rendelkezik az ehhez szükséges tárgyi feltételekkel, humán erőforrás szükséglettel, a megfelelő szakemberekkel.

3.5.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A tanulási zavarok elsődleges tünetek, melyeknek következményei a kudarcok. Másodlagosan alakulhatnak ki a viselkedési zavarok.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Mind a tanulási-, mind a viselkedési zavarok feltárásához diagnosztizáló eljárások szükségesek.

Megismerési eljárások

- családi háttér megismerése (családlátogatás),
- pedagógiai szakvélemény,
- szülői jellemzés,
- a pedagógus megfigyelései.

3.5.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő programok

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- korrepetálás,
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében,
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a Nevelési Tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal,

- ingergazdag környezet kialakítása,
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése,
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- negatív környezeti hatások kiszűrése,
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

3.5.4. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetséges tanulók speciális képességeinek kibontakoztatásához biztosítjuk kreativitásuk fejlesztését szolgáló szervezeti formákat.

Fontos, hogy minél előbb felismerjük az átlagosnál tehetségesebb gyerekeinket, speciális fejlesztésüket minél hamarabb kezdjük el.

A fejlesztés lehetőségei tanórán, a tanórán kívüli és az önálló munkában:

- kiscsoportos és egyéni foglalkozások,
- differenciálás, csoportbontás,
- kooperatív és projektmódszer,
- multidiszciplináris órák,
- versenyek,
- iskolai könyvtár és az iskola egyéb lehetőségeinek, eszközeinek önálló, csoportos használata,
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek
- motiválás, személyes beszélgetés, ösztönzés, jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása.

Tehetséges gyermekeink közül a legjobbaknak bizonyítási lehetőséget adunk az egyházi, kerületi, fővárosi és országos tanulmányi- és sport versenyeken történő indulással, valamint javasoljuk részvételüket a fővárosi tehetséggondozó szakkörökön.

A tehetségnevelés folyamata

A tehetséges tanulók

- felismerése,
- kiválasztása,
- fejlesztése,
- versenyeken megmérettetése.

Ennek érdekében

- szabályozzuk
 - a tehetséggondozás módját,
 - az iskolai és iskolán kívüli tehetséggondozás lehetőségeit,
- kialakítjuk a tehetséggondozás tartalmát, feltételeit:
 - az iskola megteremti a szervezeti formákat (szakkörök, fakultációk, blokkok),
 - a fenntartó biztosítja a feltételeket (óraszám, pénzügyi háttér).

A tehetséggondozás személyi feltételei

A tehetségnevelési programok megvalósíthatóságához elengedhetetlenül szükséges az elkötelezett és a témában jól képzett pedagógusok megléte, akik személyiségükben alkalmasak és képesek a tehetséges tanítványaikkal való foglalkozások vezetésére, önálló programok megvalósítására.

Tevékenységi formák

Iskolánkban a tehetséggondozást a következő szervezeti formák segítik:

- tanítási órák,
- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok,
- kulturális és sportrendezvények,
- ünnepélyek, megemlékezések,
- iskolarádió, iskolaújság,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

Ezen tevékenységi formák során szerzett ismeretek tanulóink tehetséggondozása mellett elősegítik a továbbtanulásra való felkészülésüket is.

A foglalkozásokat úgy tervezzük, hogy a tanuló maximális terhelhetőségét ne haladja meg az általa választott órák száma.

3.5.5. A szociális hátrányok segítségét jelentő tevékenység

Hátrányos helyzetűek segítése

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyerekek kerülnek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi nevelés hiányát pótolni. Folyamatosan emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. A társadalmi elszegényedés

következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyenként is odafigyelő osztályfőnök segítsége. Fontosnak tartjuk megismertetni tanulóinkkal a szenvedélybetegségek megelőzését szolgáló programokat, hiszen a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekek e tekintetben potenciális célcsoportot alkotnak. Prevenció céljából külső előadó segítségét kérjük.

Az osztályfőnök ajánlása alapján a rászoruló, illetve sokgyermekes családok támogatást kapnak a lakóhelyük szerinti önkormányzattól, a Savio Alapítványtól:

- étkezési hozzájárulás,
- tanszersegély,
- alkalmi segélyek (osztálykirándulás, tábor, erdei iskola, lelkigyakorlat),
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Ennél sokkal nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi háttérrel. A szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval. Ennek lehetőségei:

- korrepetálás, tehetséggondozás,
- továbbtanulásuk biztosítása,
- gyakori egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában,
- fokozott kapcsolattartás a családdal (családlátogatás, fogadóórák),
- a gyermekvédelmi felelős hatékony közreműködése,
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- segítség a hiányosságok pótlásában,
- szülők közti ruhacsere akció megszervezése, egymás segítése.

A szociális juttatások elosztásának rendszere

Iskolai étkeztetés

Az iskola 150 férőhelyes ebédlővel, melegítő konyhával rendelkezik. Tanulóinknak térítés ellenében tízórait, ebédet, uzsonnát tudunk biztosítani.

Az étkezések befizethetők:

- tízórai, ebéd, uzsonna,
- csak ebéd igénybevételére.

Az étkeztetési díjakat az étkeztetést biztosító szolgáltató határozza meg.

A jogszabályok szerint kedvezményesen étkezhet az a tanuló, aki

- tartósan beteg,
- három- vagy többgyermekes családban él,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A befizetések időpontjáról a tanulókat és szüleiket a tanév elején és a befizetést megelőző napokban tájékoztatjuk. A befizetést átutalással rendezhetik, a számla kiállítását követő 8 napon belül.

Tankönyvek beszerzése

Iskolánk megrendeli a szakmai munkaközösségek által javasolt, az igazgató által jóváhagyott könyveket, és biztosítja a lehetőséget azok időben történő megvásárlására.

Az alanyi jogon járó, ingyenes tankönyvellátást az állam 2013 szeptemberétől biztosítja. Az ingyenes tankönyvellátásban részesülő tanulók tartós tankönyvet kapnak, melyet a tanév végén vissza kell adniuk a könyvtáros tanárnak.

Ha a tankönyv kölcsönzése során a könyv a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül, a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Az okozott kár mértékét az igazgató állapítja meg.

Szünidei programok, táborok támogatása

A nagycsaládosok rászoruló gyermekeinek a tábori, kirándulási, erdei iskolai költségekhez a pályázatokon, és az iskolával kapcsolatban lévő Savio Alapítványtól kapott összegekből méltányos támogatást biztosítunk.

Figyelemmel kísérik azokat a pályázatokat, melyek segítségével tanulóinkat szociális támogatásban részesíthetjük.

A Savio Alapítvány többféle módon segíti diákjainkat, tanárainkat és az iskolát (pl.: segélyek, taneszközök, audiovizuális eszközök, stb.)

A szociális támogatások elosztásáról az alapítvány kuratóriuma dönt az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős javaslata alapján. A döntés egy előre közösen felállított szempontrendszer alapján történik.

3.6. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola igazgatójának feladatai

Az intézmény vezetője felelős az intézmény szakszerű, törvényes működéséért, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért. A nevelési és oktatási intézmény vezetőjének feladatkörébe tartozik a gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása.

A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskola vezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

A tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel. Gondoskodik a korai intézményelhagyás és lemorzsolódás kockázatának kitett tanulók nyilvántartásáról és megszervezi felzárkóztatásukat.

Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak munkáját:

- az osztályfőnököket tájékoztatja arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényezők megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél, szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására,
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, stb.) címét, illetve telefonszámát,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
- nyilvántartást vezet az iskolában lévő veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű tanulókról.

3.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákközösségek munkájában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók kifejthessék véleményüket pl. a házirend elkészítésekor. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy egyes – a tanulóközösség egészére vonatkozó – döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a döntést megelőző véleményezésben. Ennek érdekében az osztályfőnökök minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetik a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét.

Az iskolában diákközösség működik. A diákközösség tagjait az 5-8. osztályok delegálják. Vezetője a nevelőtestület tanára, akit az intézmény vezetője bíz meg.

3.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Pedagógus

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákközösségeket segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Osztályfőnök

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti az osztályközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai programokról, azokon való részvételre mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, alapítványi segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.
- Szükség szerint családot látogat.

3.9. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülővel, az iskola partnereivel

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, partnerkapcsolatok erősítése.

Kapcsolattartás a tanulókkal

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi gyűlésen,
- az osztályfőnök az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben, e-naplón keresztül) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, vagy írásban egyénileg, valamint választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, vagy a szülők közösségével.

További lehetőségek:

- személyes beszélgetés,
- enapló,
- honlap,
- Classroom, zoom és egyéb internetes felületek,
- hírlevél,
- faliújság,
- iskolarádió,
- Don Bosco lap,
- iskolai rendezvények, programok,
- kiállítások,
- kirándulások,

- tájékoztató füzet.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülők közösségével.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- nyílt tanítási nap,
- írásbeli tájékoztató,
- elektronikus kapcsolattartás,
- családlátogatás,
- faliújság,
- honlap,
- hírlevél,
- iskolai rendezvények, programok,
- bálók, kiállítások, kirándulások.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az éves munkaterv határozza meg.

Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a fenntartóval. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgatóhelyettes feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Formái:

- személyes találkozó,
- elektronikus kapcsolattartás,
- levél,
- megkeresés.

Folyamatos munkakapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel:

- az intézmény fenntartójával,
- a telephely intézménnyel (óvoda),
- a plébánossal (Szent Mihály Plébánia, Bp., Bükköny u. 3.),
- a társintézményekkel (kerületi, egyházmegyei, katolikus iskolákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal (Budapest Főváros XI. ker. Újbuda Önkormányzata, 1113 Bp., Bocskai u. 39-41.),

- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a KAPI-val (1071 Bp., Városligeti fasor 42.),
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- a Karitászcsoportokkal,
- az intézményt támogató Savio Alapítvány kuratóriumával,
- az Albertfalvi Keresztény Társaskörrel,
- az egyházközség képviselőtestületével,
- a Szalézi renddel és a munkatársi csoporttal,
- a gyermekorvosi rendelővel.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató és az igazgató helyettesek a felelősök.

3.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá

- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az intézmény vezetőjének feladata a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételeinek biztosítása.

3.10.1. Az értékelés rendje

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján állapítjuk meg. A tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyt kapott, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a törvényben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Az osztályozó, különbözeti, pótló vizsgára az intézmény vezetőjénél a tanuló szülője jelentkezhet a fenti feltételek megléte esetén.

A vizsga időpontját az intézmény vezetője határozza meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az intézmény vezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

3.10.2. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait tantárgyanként és évfolyamonként az intézmény helyi tantervében meghatározott követelményrendszer szabályozza.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján magántanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

3.11. A felvétel és átvétel helyi szabályai

3.11.1. Az első osztályosok beiskolázása

Az első osztályosok beiskolázását az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár.

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, keresztlevéllal, elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

További szempontok:

- testvér már az intézményünkbe jár,
- az óvodánkból érkezés,
- a család az egyházközséghez tartozik.

A leendő első osztályosok tavasszal ismerkedési foglalkozáson vesznek részt, mely szóbeli beszélgetésből és játékos feladatokból áll. Célja a kölcsönös ismerkedés, az iskolavárás megkönnyítése.

A gyerekek felvételéről az igazgató dönt a kollegák javaslata alapján.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét,
- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató dönt.

3.11.2. Átvétel más intézményből

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre. Döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást biztosítunk az átvett tanuló számára.

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél alapvető szempont, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, keresztlevéllal, elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

További szempontok:

- testvér már az intézményünkbe jár,
- a család az egyházközséghez tartozik,
- az osztályok száma az évfolyamon,
- az osztályok létszáma,
- a választott / tanult idegen nyelv,
- a különleges bánásmódot igénylő tanuló esetén a személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségeinek biztosítása.

Az átiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló személyazonosítására alkalmas, a tanuló nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a tanuló keresztlevelét,
- a plébánosi ajánlást,
- a szülő személyi igazolványát; lakcímkártyáját,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az igazgató dönt.

4. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

4.1. Alapvetés

A Nat a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a nevelési-oktatási alapelveket, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. A Nat emellett meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. A Nat lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára, beleértve a különleges bánásmódot igénylő tanulókat ellátó intézményeket is. A Nat a köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást. (110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, Melléklet 1. rész)

4.2. A helyi tanterv óraszámai

4.2.1. A kerettanterv

Helyi tantervünket a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló módosított Nemzeti alaptanterv 110/2012. (VI.4.) Kormányrendeletben meghatározott kerettanterv alapján készítettük, figyelembe véve az iskola katolikus értékrendjét, hagyományait, adottságait is. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámokban tanítjuk.

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol és a német nyelv tanulását választhatják. Helyi tantervünket az iskola 1. és 5. évfolyamán a 2020/21. tanévben vezetjük be, felmenő rendszerben. A 2023/24. tanévtől kerül bevezetésre minden évfolyamon az új helyi tanterv. A tanmeneteket az igazgató útmutatása alapján a munkaközösség vezetői közreműködésével, egységes formai és tartalmi követelményeknek megfelelően készítjük el. A kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Kerettantervi óraháló az 1-8. évfolyamokon 2020.09.01-től, felmenő rendszerben								
Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika / hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							2	1
Kémia							2	1
Biológia							1	2
Földrajz							1	2
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret								
Dráma és színház								
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen	22	22	22	23	27	26	28	28
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28

Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	1	22	22	23	27	26	28	28
hittan*	1	1	1	1	1	1	1	1
Mindösszesen a kat. iskolában	23	23	23	24	28	27	29	29

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

4.2.2. A kerettanterv feletti óraszámok

A kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraháló az 1-4. évfolyamokon fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenő rendszerben												
Tantárgyak új névvel	KT= kerettanterv szerinti						SZT= szabadon tervezhető					
Tantárgyak eddigi névvel	Össz.= összesen az évfolyamon a fenntartó által elfogadott óraszám											
Heti óraszám / évfolyam	1.			2.			3.			4.		
	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8	7	1	8	5	1	6	5	1	6
Matematika	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5
Történelem												
Állampolgári ismeretek												
Etika / hit és erkölcsstan	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Első élő idegen nyelv										2		2
Fizika												
Kémia												
Biológia												
Földrajz												
Természettudomány												
Környezetismeret							1		1	1		1
Ének-zene	2		2	2		2	2		2	2		2
Vizuális kultúra	2		2	2		2	2		2	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1	1		1
Digitális kultúra							1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Hon- és népismeret												
Dráma és színház												
Osztályfőnöki												
Összesen	22	3	25	22	3	25	22	3	25	23	3	26
Kötelező óraszám	22		22	22		22	22		22	23		23
Szabadon tervezhető óra		2	2		2	2		2	2		2	2
Maximális órakeret	22	2	24	22	2	24	22	2	24	23	2	25

hittan*		1	1		1	1		1	1		1	1
Mindösszesen kat.isk.	22	3	25	22	3	25	22	3	25	23	3	26

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

Óraháló az 5-8. évfolyamokon fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenő rendszerben												
Tantárgyak új névvel	KT= kerettanterv szerinti						SZT= szabadon tervezhető					
Tantárgyak eddigi névvel	Össz.= összesen az évfolyamon a fenntartó által elfogadott óraszám											
Heti óraszám / évfolyam	5.			6.			7.			8.		
	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz	KT	SZT	Össz
Magyar nyelv és irodalom	4		4	4	1	5	3	1	4	3	1	4
Matematika	4		4	4		4	3	1	4	3	1	4
Történelem	2		2	2		2	2		2	2		2
Állampolgári ismeretek										1		1
Etika / hit és erkölcsan	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Első élő idegen nyelv	3		3	3		3	3		3	3		3
Fizika							2		2	1		1
Kémia							2		2	1		1
Biológia							1		1	2		2
Földrajz							1		1	2		2
Természettudomány	2		2	2		2						
Környezetismeret												
Ének-zene	2		2	1		1	1		1	1		1
Vizuális kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1			
Digitáli kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Hon- és népismeret					1	1						
Dráma és színház		1	1									
Osztályfőnöki	1		1	1		1	1		1	1		1
Összesen	27	2	29	26	3	29	28	3	31	28	3	31
Kötelező óraszám	27		27	26		26	28		28	28		28
Szabadon tervezhető óra		1	1		2	2		2	2		2	2
Maximális órakeret	27	1	28	26	2	28	28	2	30	28	2	30
hittan*		1	1		1	1		1	1		1	1
Mindösszesen kat.isk.	27	2	29	26	3	29	28	3	31	28	3	31

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

A kerettantervben meghatározottakon felül megtanítandó és elsajátítandó tananyagot a helyi tantervben, a tantárgyaknál tüntetjük fel.

Emelt óraszámú képzést intézményünkben nem szervezünk.

4.2.3. A helyi tanterv ütemezése

A helyi tanterv felmenő rendszerben kerül bevezetésre az alábbiak szerint. Az új (2020.) tantervnél 34 héttel számolunk.

Óraterv az 1-8. évfolyamokon 2023/24. tanévtől, felmenőrendszerben (1-8. évf.)																
Tantárgyak új névvel	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám
Heti óraszám/évfolyam	1.évf.		2.évf.		3.évf.		4.évf.		5.évf.		6.évf.		7.évf.		8.évf.	
Magyar nyelv és irodalom	8	272	8	272	6	204	6	204	4	136	5	170	4	136	4	136
Matematika	5	170	5	170	5	170	5	170	4	136	4	136	4	136	4	136
Történelem									2	68	2	68	2	68	2	68
Állampolgári ismeretek															1	34
Etika / hit és erkölcsan	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68
Első élő idegen nyelv							2	68	3	102	3	102	3	102	3	102
Fizika													2	68	1	34
Kémia													2	68	1	34
Biológia													1	34	2	68
Földrajz													1	34	2	68
Környezetismeret					1	34	1	34								
Természettudomány									2	68	2	68				
Ének-zene	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	1	34	1	34	1	34
Vizuális kultúra	2	68	2	68	2	68	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34
Technika és tervezés	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34		
Digitális kultúra					1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34
Testnevelés	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170
Hon- és népismeret											1	34				
Dráma és színház									1	34						
Osztályfőnöki									1	34	1	34	1	34	1	34
Összesen	25	850	25	850	25	850	26	884	29	986	29	986	31	1054	31	1054
Maximális órakeret	24	816	24	816	24	816	25	850	28	952	28	952	30	1020	30	1020
hittan*	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34
Mindösszesen lehetőség	25	850	25	850	25	850	26	884	29	986	29	986	31	1054	31	1054

4.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvkiválasztásban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe.

A választott tankönyvek használatára jól felkészült pedagógusok is sokat segítenek abban, hogy a gyermekek is hatékonyabban használják tankönyveiket.

A tankönyv és taneszköz kiválasztásánál a felsorolt tartalmi és formai jellemzők alapján történik a válogatás:

Tartalmi szempontból figyelembe vesszük, hogy milyen a könyv szerkezeti felépítése, tematikus bontása, a szóanyag, szókincs, nyelvi megformálás helyessége, szöveg- és ábraanyaga, feladatmegfogalmazása. Segíti-e a tanulót az önálló tanulásban, kellő lehetőséget ad-e a differenciált fejlesztésre. Segíti-e a pedagógus felkészülését, megfelelő számú feladatot tartalmaz-e.

Formailag milyen a tankönyv kivitele, fűzése, használhatósága, tartóssága.

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során használatos tankönyveket, taneszközöket a szakmai munkaközösségek javaslata alapján az intézmény vezetője hagyja jóvá.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. testnevelés, technika, rajz).

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak indokolt esetben vezetünk be.
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Intézményünkben elvárás, hogy minden nevelő tudjon egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, digitális táblát, IKT eszközöket kezelni, eredményesen alkalmazni a nevelés-oktatás folyamatában.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

4.4. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében csökkentjük a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket.

Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe; mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk az egyéni tanulási módszereket és szokásokat.

A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével alapozzuk meg a koncentráció és a relaxáció képességét.

Megalapozzuk a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását. A Montessori módszer elemeinek alkalmazásával elősegítjük a tapasztalatszerző, élményszerű tanulást.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskola és a szülők részéről felmerülő teljesítmény-elvárásoknak megfelelően kialakított tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a változatos munkaszervezés, tanulásszervezés, a Montesszori eszközök célszerű alkalmazása.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását dramatizálás eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével fejlesztjük tovább a koncentráció és a relaxáció képességét.

Fejlesztjük a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását. Fokozzuk a gyermekek motiváltságát jobb teljesítményük érdekében.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Megalapozzuk a tanulási területeknél meghatározott kulcskompetenciákat, fejlesztjük az együttműködési készséget.

Mélyítjük, gazdagítjuk a drámapedagógia eszköztárával az értelmi és érzelmi intelligenciát.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

Megalapozzuk az életen át tartó tanulást és fejlődést.

Fejlesztjük az önismeret kialakítását, az önértékelés képességét, az együttműködés fontosságának tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Fejlesztjük a kreativitást; ügyelünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára; a tanulók egészséges terhelésére, a személyre szóló, fejlesztő értékelésre.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával megalapozzuk az önálló tanulást és önművelést.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

4.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelésóra megtartásával biztosítjuk.

Az 1-4. évfolyamon a heti öt órából egy órában néptáncot tanítunk.

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára osztjuk be. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük.

A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra keretében biztosítjuk.

A gyógytestnevelés órákat legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében szervezzük meg. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvétel együttesen éri el a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

4.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben

meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban nincs. A választható foglalkozások közé tartoznak a délutáni sportfoglalkozások, szakkörök, stb. A választható foglalkozások meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a foglalkozást várhatóan melyik pedagógus fogja vezetni.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás szempontjából úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

4.7.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. Az adatokra és tényekre támaszkodó értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat tervező munka alapozza meg, mely során figyelembe vesszük

- a tanuló előzetes tudását,
- aktuális fejlettségi szintjét,
- egyéni fejlődési lehetőségeit,
- életkori sajátosságait,
- az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását
- pedagógiai céljainkat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást ad a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése segíti elő a fejlődést.

Az ellenőrzés, értékelés a pedagógiai tevékenységünk szerves része, jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében. Ösztönzést ad, kifejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítanunk kell. Az értékelés a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák, tehetségüket a lehető legnagyobb mértékben kibontakoztassák. Az értékelés minden esetben a bizalomra épül.

Az értékelés a nevelő-oktató munka egyik legfontosabb, mindent meghatározó kérdése. Fontos,

hogy jól tervezett, következetes, tartalmas, objektív legyen.

Az értékelés, mint külső szabályozó hozzájárul a különböző értékek, normák, magatartásformák kialakításához.

Az értékelés megerősíti és segíti a reális önismeret, önértékelés, a pozitív énkép kialakítását.

Három alapvető funkciója van, ezek elsősorban a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítésére koncentrálnak.

Munkánk során az értékelés mindhárom típusát alkalmazzuk:

- **DIAGNOSZTIKUS** (helyzetfeltáró, a kiinduló állapot értékelése),
- Egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. Kiterjedhet
 - a tanulók meglévő tartalmi tudására,
 - aktuális készség- és képességfejlődési szintjére,
 - hozzáállására, viszonyulására.
- Az értékelés során figyelembe vesszük
 - a tanuló életkori sajátosságait,
 - a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat,
 - pedagógiai céljainkat.
- Önfejlesztésre és kitartásra ösztönöz.
- Célja
 - a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése,
 - az éppen kihívást jelentő célok meghatározása,
 - a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.
- **FORMATÍV** (fejlesztő, segítő támogató értékelés).
- A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés.
- Visszajelzése
- akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető
- lehetővé teszi a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését
- Önfejlesztésre és kitartásra ösztönöz.
- Célja
 - a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése,
 - az éppen kihívást jelentő célok meghatározása,
 - a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.
- **SZUMMATÍV** (összegző, minősítő jellegű),
- Célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.
- Lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése folyamatos, előre meghatározott normákhoz viszonyít. Fontos a szóbeli és írásbeli ellenőrzés megfelelő egyensúlya. A rendszeres,

folyamatos ellenőrzés, értékelés hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy képesek legyenek a társadalomba való beilleszkedésre és az önfejlesztésre.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése magában foglalja a minősítést, az értékek biztosítását, a tájékoztatást, a viszonyítást, a motiválást. Intézményünkben elsősorban azokat az ellenőrzési, értékelési és visszacsatolási módokat, eljárásokat alkalmazzuk, amelyek lehetővé teszik a tanulók egyéni fejlődését, felzárkóztatását, tehetségük kibontakoztatását.

Az értékelés a pedagógiai munkánk mindennapi része. Alapelvünk, hogy:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző, bátorító jellegű legyen,
- komplex legyen, vagyis az emlékezeti teljesítmény mellett az ismeretek, készségek, képességek alkalmazását, a tudást is mérje,
- rendszeres legyen, biztosítsa a folyamatosságot,
- kiszámítható, tervszerű legyen,
- feleljen meg az életkori sajátosságoknak,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát,
- tárgyyszerű legyen (melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).
- nyugodt, biztonságos, feszültségmentes légkörben történjen,
- alapvető szempont legyen a tanuló önmagához mért fejlődésének értékelése,
- járuljon hozzá a tanulók önértékelési képességének kialakulásához.

A tanulók tantárgyi ellenőrzése, értékelése rendszeres, tervezett és összehangolt.

A tanulók fejlődésének nyomon követése, teljesítményük értékelése a következő információk alapján történik:

- a tanuló és a pedagógus napi kapcsolata,
- a napi tanulási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése szóbeli feleletekkel, tesztekkel, az írásbeli feladatok javításával,
- összegző kép a gyerek munkájáról, fejlődéséről témazáró felmérésekből, dolgozatokból, szóbeli feleletekből, elkészített munkadarabokból, képzőművészeti alkotásokból, kiselőadásokból, a testi fejlődést nyomon követő teljesítménymérésekből,
- versenyeredmények,
- szülő-pedagógus párbeszéd,
- szociometriai felmérés a társas kapcsolatokról,
- kérdőívek és beszélgetések a tanulási szokásokról,
- önértékelő megbeszélések az osztályközösségben, csoportokban,
- az egy osztályban tanító pedagógusok megbeszélései.

A tanulói munka ellenőrzése kiterjed az alábbi területekre:

- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintje, a tanuló által nyújtott teljesítmény,
- az iskoláért és az osztályközösségben végzett tevékenység,
- a tanuló magatartása, viselkedése, értékrendje, szorgalma.

Intézményünkben rendszeresen értékeljük és folyamatosan ellenőrizzük tanulóink tanulmányi munkáját, a készségek terén mutatott fejlődését, az előző értékeléshez képest bekövetkező változásokat, a helyi tantervben előírt követelményekhez viszonyított tanulmányi előrehaladást. A tanulók értékelése - speciális esetektől eltekintve (pl. 1. évfolyam, 2. évfolyam 1. félév) - érdemjegyekkel történik, melyeket a szaktanárok az e-naplóban rögzítenek. Az iskola a tanulók féléves, illetve tanév végi értékeléséről, osztályzatairól a tanulót és szülőjét az e-naplón kívül a félévi értesítő, illetve az év végi bizonyítvány útján értesíti.

A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanuló tevékenysége, a csoport- és projekt munkák során tanúsított egyéni és közös munkákhoz való hozzáállása, a feladatmegoldása, a tanórákon mutatott aktivitása, írásbeli munkái, szóbeli feleletei és beszámolóí alapján értékelik.

A pedagógusok értékelése mellett fontos szerepet tulajdonítunk az önértékelésnek és a csoportos értékelésnek, amelyek a tanulók egészséges önismeretét, közösségi kapcsolatainak fejlesztését segítik.

Kiemelt feladatunknak tekintjük az új módszertani kultúra alkalmazását. A Montessori módszer elemei, Don Bosco megelőző módszere, az olvasás-, írás tanításánál alkalmazott Meixner módszer, az infokommunikációs technológia alkalmazása napi szinten van jelen a tanítás-tanulás folyamatában.

Pedagógusaink nagy rutinnal alkalmazzák a változatos munkamódszereket, munkaszervezési módokat, a szemléltető eszközöket, a különböző munkaformákat.

Ezek, valamint a tantermeinkben egyre nagyobb számban jelen lévő interaktív táblák és más audiovizuális, multimédiás technikai eszközök tanulóink számára színesebbé, élvezetesebbé, befogadhatóbbá, a pedagógusok számára pedig sokoldalúbbá teszik a tananyag feldolgozását. A minél hatékonyabb képességfejlesztés érdekében nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink egyéni- és csoportmunkára való nevelésére, alkalmazzuk a rendelkezésünkre álló, és diákjaink képességi szintjének megfelelő digitális tananyagot, valamint igyekszünk a tanítási-tanulási folyamatot segítő szoftverek alkalmazását kiterjeszteni.

4.7.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Az előírt követelmények teljesítését a pedagógusok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a helyi tantervben meghatározottak szerint történik.

a) SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

Az első évfolyamon és a második évfolyamon az első félévben a tanítók szöveges értékelést

alkalmaznak. Az értékelő szöveget egyénileg fogalmazzák meg, ehhez segítséget ad az alsós munkaközösség által valamennyi tantárgyból kidolgozott negyedévi és félévi értékelés.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

b) ÉRTÉKELÉS ÉRDEMJEGBEL

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg.

A félévi és év végi értékelés szempontjai a következők:

jeles (5):

- ismeri, érti, tudja a tananyagot, alkotó módon alkalmazni tudja ismereteit, a követelményeknek megfelel,
- pontosan, szabatosan fogalmaz,
- lényegre mutatóan definiál,
- az adott témáról összefüggően képes beszélni,
- bátran mer kérdezni, ha valamit nem ért,
- bátran mer problémát felvetni.

jó (4):

- fentieket kisebb segítséggel képes teljesíteni,
- apróbb bizonytalanságok előfordulhatnak.

közepes (3):

- ismeretei felszínesek, hiányosak,
- önállóan kevésbé tud dolgozni,
- feladatát, előadását tanári segítséggel tudja teljesíteni.

elégséges (2):

- csak a tantárgyi minimumot tudja,
- képtelen összefüggő mondatokban felelni,
- a fogalmakat megtanulja, de nem tudja alkalmazni.

elégtelen (1):

- A tantárgyi követelmények minimumát sem tudja teljesíteni.

A félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a helyi tantervben meghatározott tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre.

Az érdemjegyek tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.

Célunk, hogy félévenként minden tanulónak (a készségtárgyak kivételével) a heti egy, illetve két órás tantárgyakból legalább egy, a magasabb óraszámú tantárgyakból legalább két szóbeli felelete legyen. Félévenként a heti egy órás tantárgyakból legalább három, a heti két vagy több órás tantárgyakból legalább 4-5 érdemjegyet adunk.

Alsó tagozaton az előírásoknak megfelelő évfolyamokon negyedévente szövegesen értékeljük a tanulókat.

Az órai aktivitást, a kiselőadásokat, a szorgalmi feladatokat egyénileg értékeljük.

A naplóba kerülő jegyek nem egyenértékűek. A témazárók érdemjegyeit pirossal írjuk be, melyek a félévi és év végi osztályzatnál meghatározóak. Az értékelésnél döntő a tanuló fejlődése, illetve hanyatlása.

A nevelőtestület a tanulók félévi és év végi osztályzatát áttekinti az osztályozó értekezleten.

A tanulók előmeneteléről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk: a tájékoztató füzet, az e-napló útján. A szülőnek lehetősége van szóban is tájékoztatást kérni a szülői értekezleten vagy a fogadóórán, indokolt esetben előzetes egyeztetés után más időpontban is.

c) ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli ellenőrzések feladatait, kérdéseit a szaktanár állítja össze, de támaszkodhat a munkaközösség által, az értékelési- vagy vizsgaközpontokban, a területi-, ill. országos mérések során kidolgozott, alkalmazott vagy szakirodalomban található feladatokra is.

Az írásbeli feladatok formái, rendje, korlátai

Házi feladat

- Előnye, hogy a tanuló egyéni ütemben végezheti el a feladatokat, differenciáltan is adható, javasolt az órán való ellenőrzése, főleg szóban értékeljük.

Házi dolgozat

- A tanulók információt gyűjtenek könyvekből, vagy az internet segítségével a kiadott témában.

Tanulói portfólió

- A tanuló munkáinak különböző szempontok alapján összeállított gyűjteménye.

Gyűjtőmunka, kiselőadás:

- Előkészítése nagyon fontos. Meg kell adni a tanulónak a pontos elérhetőséget, és a legfőbb szempontokat. A gyűjtőmunkáért, kiselőadásért kapott jegyeket egyéni módon jelezzük.
- Hozzásegít az IKT eszközök alkalmazásához, az internet megfelelő, etikus használatához.

Röpdolgozat, írásbeli felelet:

- A pedagógus szakóráin írásbeli felelet formájában is számon kérheti diákjait.
- Felelet értékű dolgozat, mely az egyes témákkal, téma részletekkel kapcsolatosak.
- Az írásbeli beszámoltatás témája jellemzően az aznapra kijelölt tananyag, de a számonkérés egyes részletei visszanyúlhatnak az aktuális témakör előző leckékben elsajátított ismeretanyagára is.
- Az írásbeli beszámoltatás történhet egyénileg (írásbeli felelet), vagy az osztály egy részére, akár egészére kiterjedőleg.
- Az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni.
- Az írásbeli felelet értéke a szóbeli feleletével azonos súlyú.

- Az értük kapott érdemjegyet a naplóba kézzel írjuk. Törekszünk az egységes formátumra, ezért a röpdolgozatokat írólapra íratjuk, melyeket a tanulóktól év elején beszedünk.

Tudáspróba (diagnosztizáló értékelés):

- Ez a beszámoltatási forma tipikusan a matematika tantárgyra jellemző. Sok esetben a témazáró előtt, tájékoztatóként, erőpróbaként íratjuk, melynek jegyei nem feltétlenül kerülnek be a naplóba.

Témazáró dolgozat, felmérés

- Szigorúan a helyi tantervben megfogalmazott követelményrendszerre épül.
- Egy témakör elsajátításáról számoltatjuk be a tanulót.
- A tantárgyak témakörei végén, a tantervben meghatározott számú, de félévenként minimum egy témazáró dolgozatot íratunk.
- A tematika fő követelményeit tartalmazó dolgozat feladatsorait a munkaközösségek tagjai egyeztetik egymással.
- A témazáró dolgozat megírásának várható időpontját legalább egy héttel előre jelezzük a tanulóknak, melyet az e-naplóban előre rögzítünk.
- Napi két témazárónál többet nem íratunk. Az elkészített írásbeli feladatokat tíz munkanapon belül a pedagógusnak javítania és értékelnie kell.
- Az értékelés százalékosan történik:
- A témazáróért kapott érdemjegyet a naplóba pirossal írjuk.
- A témazáró dolgozatokat a félévi, ill. év végi értékeléskor kétszeres szorzóval vesszük figyelembe.
- A kijavított dolgozatokat a tanulók nem vihetik haza, azokat a szülők a fogadóórán megtekinthetik.
- A pedagógusoknak a kijavított dolgozatokat 5 évig meg kell őrizniük.

Javító dolgozat

- A pedagógus megítélése szerint lehetőséget ad a sikertelen, ill. rosszul sikerült témazáró dolgozat kijavítására.

Az írásbeli számonkérés értékelése százalékosan történik:

Teljesítmény	Érdemjegy
91-100 %:	Jeles (5)
81-90 %:	Jó (4)
61-80 %:	Közepes (3)
41-60 %:	Elégséges (2)
0-40 %:	Elégtelen (1)

d) SZÓBELI FELELTETÉS

A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége

A szóbeli feleltetés alapvető feladata, célja a kifejezőképesség fejlesztése.

A szóbeli feleltetés szerepe egy-egy diák felkészültségének értékelése. A rendszeres feleltetés folyamatos tanulásra szoktat. A nyilvános verbális kommunikáció nagy jelentőséggel bír a tanulásban. A szóbeli feleltetés az iskolai oktatásban nem nélkülözhető, nem pótolható, nem hagyható el.

A szóbeli feladatok formái, rendje, korlátai

Szóbeli felelet

- A pedagógusok az egyes tantárgyi követelményekben előírt elméleti tananyag ellenőrzése érdekében a megszerzett ismereteket szóbeli felelet formájában is számon kérhetik a tanulóktól.
- A tanulók munkájának folyamatos megfigyelése során a pedagógus megfigyeli, milyen a tanuló aktivitása, figyelme, érdeklődése, rövid szóbeli válaszai, hozzászólásai, megértette-e az anyagot.
- A tanulók szóbeli kérdés-felelet, vagy feleltetése során a pedagógus megtudhatja, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot, mennyire képes a mondandóját önállóan, szakmai kifejezéseket használva elmondani.
- A szóbeli felelet során kiderülhet, képes-e az összefüggések felismerésére, az ismeretek alkalmazására.
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése érdekében minden tanulónak minden heti egyórás tárgyból félévenként legalább egy, minden heti két- vagy többórás tárgyból – kivéve a testnevelést – félévente legalább két alkalommal szóban kell felelnie. Egy-egy szóbeli felelet tíz percnél több időt nem vehet igénybe.
- A szóbeli számonkérés témája jellemzően az aznapra kijelölt ismeretanyag vagy feladat, de releváns lehet az utolsó lecke tartalmának, vagy akár a tanév során már elsajátított fogalmaknak a számonkérése is.

A tanulói kiselőadás, önálló gyűjtőmunka

- Ismertetése a tanuló érdeklődési köréről ad tájékoztatást.
- Az otthoni szorgalmi vagy projekt munkáról szóló kiselőadás, beszámoló a szóbeli felelet értékének megfelelő.

A szóbeli számonkérés értékelése

- A szóbeli beszámoltatás során adott érdemjegy szummatív értéke az átlagszámításnál egy jegynek számít.

A szóbeli felelet értékelésének általános szempontjai

Jeles (5):

- a kijelölt tananyagban a tantervi követelményeket kifogástanul teljesíti,
- önállóan képes
- a témakörhöz tartozó fogalmakat definiálni,
- a témakör legfontosabb összefüggéseit meghatározni és elemezni,
- az ismeretek alkalmazására példákat sorolni,
- igényes nyelvi megformálással, szabatosan adja elő ismereteit.

Jó (4)

- kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget a követelményeknek,
- segítség nélkül képes a témakörhöz tartozó fogalmakat definiálni,
- kisebb összefüggésekre tanári segítséggel világít rá,
- példákat említ és elemez, s azokat a gyakorlatban is alkalmazza,

- ismereteit szabatosan, igényesen adja elő.

Közepes (3)

- a tantervi követelményeknek pontatlanul és néhány hibával tesz eleget,
- többször szorul tanári segítségre, kiigazításra, javításra.

Elégséges (2)

- a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, noha a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel rendelkezik.

Elégtelen (1)

- a tantervi követelményeknek szaktanári segítséggel, útmutatással sem tud eleget tenni.

e) A BESZÁMOLTATÁS EGYÉB FORMÁI

A beszámoltatás egyéb formái, követelményei és lehetőségei

A tanítás folyamatában, az ellenőrzés és értékelés során külön gondot fordítunk a munka- és balesetvédelmi szabályok betartatására, a tanulás megfelelő feltételeinek biztosítására, a nyugodt, biztonságos, feszültségmentes légkör kialakítására.

Szorgalmi feladatok, versenyek

- A tanulók érdemjegyeket kaphatnak szorgalmi munkáikra, rajzaikra, kiselőadásukra, beszámolóikra, házi dolgozataikra, projektmunkáikra, vagy csoportban végzett feladataikra.
- Ezek értéke megegyezik a szóbeli és írásbeli feleletekre adott jegyekkel.

Projektmunkák

- Kiemelt figyelmet fordítunk a csoportban végzett feladatok és projekt-jellegű munkák lehetőségeinek megteremtésére.
- Preferáljuk a házi dolgozatok, szorgalmi feladatok, rajzos és más, kézügyességet igénylő munkák megvalósulását, a beszámolók és kiselőadások megszületését.
- A pedagógusok az értékelésnél figyelembe vehetik és beszámíthatják a diákok tanulmányi versenyre történő felkészülését és elért eredményét is.

Készségtárgyak

- A megszerzett ismereteket készségtárgyak esetén elsősorban a diákok gyakorlati tevékenységén keresztül értékeljük, s az osztályozás során a tanulók hozzáállásában és teljesítményében érzékelhető változást is figyelembe vesszük.
- Indokolt esetben (például jobb eredmény elérése érdekében) elméleti feladatok megoldása is lehetséges.
- Ha testnevelés tantárgyból a felszerelés teljes vagy részleges hiánya lehetetlenné teszi az órai részvételt, valamint a tanuló gyakorlati teljesítményének értékelését, s a diák a fentiek alapján elméleti feladatot sem tud megoldani, az adott órán a tanuló elégtelen érdemjegyet kaphat.

4.7.3. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának elvei

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- az otthoni felkészülés a legtöbb tantárgyban létfontosságú, legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- a megtanulni való tananyagot kijelöljük a tankönyvben (oldalszám, cím, bekezdés). az írásbeli feladatok 90%-a gyakorló jellegű, legtöbbször hasonló feladat, mint amelyet már az órán is megoldottunk (matematika, idegen nyelv), vagy az otthoni felkészülést ellenőrző feladat (munkafüzet feladatok),
- a tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

Természetesen a tantárgyak jellegéből következően a szóbeli és írásbeli feladatok aránya változó:

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- 1-4. évfolyam:
 - az iskolában készülnek a következő tanítási napra,
 - otthoni felkészülésre készség- és képességfejlesztő feladatot kapnak, 1 órát meg nem haladó mennyiségben.
- 5-6. évfolyam:
 - az iskolában készülnek a következő tanítási napra, kutató és gyűjtőmunkát kivéve,
 - másnapi felkészülésük ideje átlag maximum 1,5 óra,
 - az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet,
- 7-8. évfolyam:
 - másnapi felkészülésük ideje átlag maximum 2 óra,
 - az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet.

A tanulók terhelése hétvégén és szünetekben:

Alapelvek:

- egyénre szabott, választási lehetőséget felajánló, napi felkészülési időtartamot meg nem haladó feladatot kapjanak a gyerekek,
- a tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunka kijelölésével motiváljuk, segítjük.

Elvárások a szünetre adott feladatokra vonatkozóan:

- önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek,
- adjanak lehetőséget a megszerzett tudás alkalmazására.

Rajz és vizuális kultúra, testnevelés, ének-zene, informatika tantárgyból lehetőség szerint nem adunk otthoni feladatokat. Arra törekszünk, hogy a tananyagot az órán elsajátítsák, és begyakorolják a gyerekek.

4.7.4. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermek korban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű, differenciált stratégiák alkalmazása,
- sokszínű, változatos, ösztönző módszerek bevezetése,
- a tanulói megerősítés biztosítása.

Az iskola minősítési rendszere magatartásból

Példás (5) magatartású a tanuló, ha:

- iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató,
- felelősségérzettel van a közösség iránt, megtartja a házirendet, és arra törekszik, hogy mások is megtartsák azt,
- megnyilvánulásaiban kulturált hangnemet használ, társaival, és a felnőttekkel tisztelettudó,
- példája pozitívan hat, képességeit alkotó módon használja fel,
- közösségi munkában aktív, vállalt feladatait, megbízatásait felelősségtudattal látja el,
- segíti társait az iskolai élet különböző területein,
- nincs fegyelmi büntetése,
- nincs igazolatlan hiányzása.

Jó (4) magatartású a tanuló, ha:

- a házirendet betartja,
- tevékenységével, magatartásával segíti a közösséget,
- tanulmányi és közösségi munkájában aktív, megbízható,
- magatartáskultúrája esetenként kifogásolható,
- igazolatlan hiányzása nincs.

Változó (3) magatartású a tanuló, ha:

- a házirend ellen vét,
- társaival, nevelőivel szemben tanúsított magatartása kifogásolható,
- indulatait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható,
- az őt körülvevő környezet rendjének megtartására figyelmeztetni kell,
- képességeit nem hasznosítja, megbízatásait, közösségi munkáját csak ösztönzésre végzi,
- előfordul, hogy az iskolába, vagy az órára késve érkezik, mulasztását nem tudja igazolni,
- osztályfőnöki vagy igazgatói beírása van.

Rossz (2) magatartású a tanuló, ha:

- a házirend ellen tudatosan, rendszeresen, súlyosan vét,
- társaival, nevelőivel szemben erősen kifogásolható a viselkedése,
- képességeit bomlasztó tevékenységre használja,

- felelősséget sem társai, sem közössége iránt nem érez, nem vállal, a közösségi munkából kivonja magát,
- iskolán kívüli magatartásával az iskola rossz hírnevét kelti,
- iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesült.

A félévi magatartás értékelése eltérhet a havi jegyek átlagától, ha a tanuló kiemelkedő jutalmazásban, vagy elmarasztalásban részesül.

Az a kiváló, vagy jó teljesítményű tanuló, aki a közösségért semmilyen munkát nem vállal, példás magatartásra nem javasolható. A rendszeres késések a magatartás értékelésében jelennek meg.

Az iskola minősítési rendszere szorgalomból

Példás (5) szorgalmú a tanuló, ha:

- munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi,
- óra alatt kitartó, érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében életkorának megfelelően önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mérten részt vesz a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben,
- munkája eredményes, társai munkáját is elősegíti,
- szorgalmával példát mutat,
- írásbeli munkáinak külalakjára az esztétikum, az igényesség jellemző,
- részt vesz tanulmányi, sport, stb. versenyeken.

Jó (4) szorgalmú a tanuló, ha:

- a tanórákra való felkészülésben rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt figyel, spontán aktivitással vesz részt,
- a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben tehetségéhez mérten igyekszik részt venni,
- írásbeli munkáinak külalakja megfelelő.

Változó (3) szorgalmú a tanuló, ha:

- óra alatt figyelme ingadozó, hullámzó aktivitást mutat,
- a tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait felszólításra, ellenőrzés mellett végzi el,
- érdeklődése szűk körű, ritkán tapasztalható aktivitás,
- írásbeli munkáinak külalakja változó képet mutat,
- gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag (2) szorgalmú a tanuló, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelen, közönyös,
- a tanórai munkában passzív,
- valamely tantárgyból elégtelenre teljesít,
- képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz fejlődése érdekében,
- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

A tanulók magatartását és szorgalmát minden hónapban értékeljük. Az értékelést beírjuk az e-naplóba. A minősítés az egyéni képességek alapján, a körülmények mérlegelésével történik,

reálisan fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.
Az értékelésnél figyelembe vesszük a magatartásfüzet bejegyzéseit.

4.7.5. Jutalmazás, büntetés formái

Jutalmazás

Az a tanuló, aki példamutató magatartást tanúsít, képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, az osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, jutalomban részesül.

A tanuló kiemelkedő teljesítményét tanév végén bejegyezzük a bizonyítványba. Az iskolai szinten elismert, kiemelkedő teljesítményt pedig igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret mellett oklevéllel és tárgyjutalommal (pl. Savio Szent Domonkos díj) ismerjük el.

A dicséret történhet írásban és szóban.

Jutalmazási formák magatartásból, szorgalomból:

- Dicséret:
 - szaktanári,
 - osztályfőnöki,
 - igazgatói,
 - tantestületi.

Iskolánk minden évben három 7-8. osztályos diáknak „Savio Szent Domonkos – díjat” adományoz. A díjat a tantestület javaslata alapján két tanulónak, a diákok szavazatai alapján egy tanulónak ítéljük oda. A díj alapítója az Albertfalvi Don Bosco Alapítvány.

A Savio Szent Domonkos - díjban az iskola azon diákja részesülhet, aki kiemelkedően példás hitéleti tevékenységet folytat, és aktív a közösségi munkában is.

A díj elnyerésének speciális feltételei:

- osztálya közösségi munkájában cselekvően részt vesz, segít osztályfőnökének, tanárainak egyes ünnepélyek, események lebonyolításában,
- az iskola tanítási időn kívüli tevékenységeiben szerepet vállal,
- egyházközsége hitéleti munkájából aktív szerepet vállal, bekapcsolódik,
- az iskola vallási programjaiban buzgó és készséges lelkiülettel segédkezik,
- megbízható barát és jó iskolatárs,
- szolgálatkész, tisztelettudó,
- társai számára példát adó, vonzó módon éli meg hitét, s őket is segíti így hitük gyakorlásában.

Kiemelkedő tanulmányi munkáért a Savio Alapítvány az 5-8. osztályos diákok között évente egy alkalommal az alábbi díjakat adományozza:

- Öveges József díj – reál műveltségi terület,
- báró Wesselényi Miklós díj – kiemelkedő sportteljesítmény,
- Gárdonyi Géza díj - humán műveltségi terület,
- Sík Sándor díj – idegennyelvi terület,
- Sinkovits Imre díj – művészeti terület.

Az Albertfalvi Szent Mihály plébánia a kiemelkedő templomi szolgálatért a Garelli Bertalan díjat, a hittan tantárgy tanulása során elért kimagasló eredményért a II. János Pál pápa díjat adományozza.

Fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki megszegi a házirendet, először figyelmeztetésben, ismételt, ill. súlyos megszegés esetén – ha szükséges, fegyelmi eljárás alapján (ld. SZMSZ, Házirend)- súlyosabb büntetésben részesül.

Súlyos megszegésnek minősül, ha a tanuló az intézmény hírnevét csorbítja, a másik ember testi épségét, egészségét veszélyezteti vagy károsítja, lopás, pénzügyi visszaélés, rongálás minősített esetét követi el.

Fegyelmi formák magatartásból, szorgalomból:

- tanári
 - figyelmeztetés szóban
 - figyelmeztetés írásban
 - intés
- osztályfőnöki
 - figyelmeztetés szóban
 - figyelmeztetés írásban
 - intés
 - megrovás
- igazgatói
 - figyelmeztetés szóban
 - figyelmeztetés írásban
 - intés
 - megrovás
- tantestületi
 - figyelmeztetés írásban
 - megrovás
 - szigorú megrovás
- áthelyezés másik osztályba
- áthelyezés másik iskolába

A fegyelmi fokozatok átléphetők.

A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a tanuló helyes irányba terelése. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

4.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban szükség szerint csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a technikát. Kivételes esetekben más tantárgyak bontására is sor kerülhet. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az egyéb foglalkozások indításának elvei, feltételei:

- tartalma, követelménye legyen összefüggésben a pedagógiai program cél – és feladatrendszerével,
- biztosított legyen a személyi, tárgyi és eszközrendszer a képzés teljes idejére.
- A tanév során a tanítás és tanulás megszervezésében meghatározó tényező a gyermekek érdeke, valamint az alaptevékenység hatékonysága.

4.9. Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok, a mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló programok, a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

NETFIT mérések

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként –az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

NETFIT® adminisztrátor segíti a felmérést végző, testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokat. A fittségi felmérés eredményeit a fent említettek alapján az iskolában a testnevelést tanító pedagógus rögzíti a NETFIT® online informatikai támogató rendszerébe.

A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le. A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

4.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

4.10.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében fejlesztjük – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az

alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek kezelése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

4.10.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja.

Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulóink számára.

Felkészítjük őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulóink megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá, hogy kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé. Elősegítjük a szelektív hulladékgyűjtést a kihelyezett gyűjtőkben.

Első és második évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát,
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre,
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára,

- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát,
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel,
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre,
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása.

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát,
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket,
- mintákat adni a természet megismeréséhez,
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét,
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét,
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert.

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést,
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat,
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során,
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit,
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét,
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan.

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést,
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést,
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán,
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét,
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal,
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és egyéb foglalkozásnak feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a természetismeret tantárgy keretében közelebb visszük gyermekeinket az élő természethez, ezért néhány napos megfigyelést teszünk velük (4., 6. évfolyam, erdei iskola). A tantárgyi koncentráció kiaknázása (matematika, magyar, testnevelés, rajz, technika) segíti az ismeretek megszilárdulását,
- A környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz, kémia tantárgyak, valamint az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek,
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:
 - minden évben évfolyamonként (Kamaraerdő, Sas-hegy, Pilis, Budakeszi Vadaspark) a környezeti értékek felfedezése,
 - a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában,

- látogatás a Fővárosi Állat- és Növénykertben, a Mezőgazdasági Múzeumban
- a hon- és népismereti nevelésnél felsorolt programok megvalósítása,
- a teljes körű egészségnevelési programban meghatározottak megvalósítása.

4.11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével,
- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tankönyvvásárlási támogatás biztosítása,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a tanulók jogainak fokozott védelme,
- az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás),
- törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához,
- rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

4.12. Záró rendelkezések

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete felülvizsgálta, módosította, a 2023. év augusztus hó 31. napján megtartott határozatképes értekezletén elfogadta.

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyének a jóváhagyásával lép hatályba és ezzel az ezt megelőző pedagógiai program érvénytelenné válik.

Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető.

Egy-egy példánya a következő helyeken található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél és az igazgatóhelyetteseknél
- az óvoda vezetőjénél
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola tanári szobájában

Az intézmény pedagógiai programjának egy példányát az iskola könyvtárában helyezzük el, ahol azt a szülők és a tanulók helyben olvasással, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

Az óvodapedagógus, pedagógus a szülők részére szülői értekezlet keretében, a tanulók részére osztályfőnöki órán ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

A szülők a megelőző tanév végén, a honlapon, illetve az osztályfőnököktől tájékoztatást kapnak azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Budapest, 2025. augusztus 31.

Aradi László
igazgató

4.13. Záradék

1. A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete a 2025. augusztus 31. napján megtartott határozatképes értekezletén elfogadta.
2. Az intézményben szülői szervezet és diákönkormányzat nem működik.

Budapest, 2025. augusztus 31.

.....
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
igazgató

4.14. Az iskola könyvtár-pedagógiai programja

Az intézményvezetés és a könyvtár

Jelenleg a könyvtár egy tanteremben működik, amely délutánonként az iskolai könyvtár funkcióját látja el.

Az iskolavezetés felügyeli a könyvtárostanár és a tantestület hatékony együttműködését, tudva, hogy a fejlett pedagógiai-módszertani kultúra és az igényes tantárgyi integráció előfeltétele, hogy az iskola valamennyi pedagógusa szerepet vállaljon a könyvtár-pedagógiai program megvalósításában.

Az iskolavezetés törekszik a könyvtár gazdag, tartalmas, a nevelésben, oktatásban jól használható könyvekkel, segédanyagokkal való ellátására, fejlesztésére. Tudjuk, hogy az önálló ismeretszerzés, önművelés, illetve az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges módszerek elsajátítása az oktatás egyik fő feladata.

A könyvtárostanár feladatai az iskola pedagógiai programjában

Alsó tagozat

Elsődleges cél az olvasás- és íráskultúra megszilárdítása, az értő olvasás megszerettetése, az iskolai könyvtárban való tájékozódás, önálló keresés alapjainak lerakása.

A könyvtárostanár részt vesz a tehetséggondozásban a versenyre, vetélkedőkre készülő tanulók munkájának segítségével.

Segítséget nyújt a pedagógusoknak a tanulók felzárkóztatásában, a szociális hátrányok, magatartási, tanulási nehézségek felszámolásában.

2. évfolyam:

- könyvtárhasználat alapvető szabályai
- könyvek jellemző adatai

3. évfolyam:

- alapismeretek a könyvtár állományrészeiről
- a könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom
- adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai

4. évfolyam:

- különböző információhordozók az iskolai könyvtárban
- ismerkedés folyóiratokkal
- a katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információhordozók keresésében
- szótárak, enciklopédiák használata

Felső tagozat

A könyvtárostanár a szaktanárokkal együtt törekszik a könyvtárhasználati gyakorlati technikák elsajátíttatására és a tanulási-önművelődési kultúra fejlesztésére.

A könyvtárostanár részt vesz a tehetséggondozásban a versenyre, vetélkedőkre készülő tanulók munkájának segítségével.

Segítséget nyújt a pedagógusoknak a tanulók felzárkóztatásában, a szociális hátrányok, magatartási, tanulási nehézségek felszámolásában.

5. évfolyam:

- a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásai
- irányított forrás- és információkeresés
- a médiumok megkülönböztetése formai és használati jellemzőik, információs értékük alapján

6. évfolyam:

- dokumentumok, nem nyomtatott dokumentumok információinak kinyerése csoportosan
- egyéb adathordozók legfontosabb tulajdonságai
- az iskolai könyvtár katalógusa

7. évfolyam:

- az elektronikus könyvtár lehetőségei és alkalmazása a tanulási folyamatban, a közhasznú tájékozódásban
- a kézikönyvtár jellemző típusai, használata

8. évfolyam:

- a tanulmányi problémához megfelelő médium kiválasztása
- kulcsszavak, kulcsmondatok kiválasztása

A könyvtárostánár és a tantestület koordinációja

Valamennyi tantárgy tanításakor (elsősorban felső tagozatban) elvárás, hogy a tanuló ismerje meg és használja az adott tantárgy fontosabb dokumentumait és modern ismerethordozóit. Legyen igényes az önművelés különböző csatornáinak megválasztásában. Az általános iskola befejezésére tegyen szert olyan könyvtárhasználati kompetenciára, melynek birtokában képessé válik az önálló információszerzésre és átadásra.

A könyvtári szakórákat minden év elején egyeztetni a könyvtárostánár az érintett tanítókkal, szaktanárokkal, megállapodnak a könyvtári szakórák témájában, óraszámában és időbeni ütemezésében. A tanév során a könyvtárostánár feltárja a téma feldolgozásának könyvtári lehetőségeit, összegyűjti a szükséges dokumentumokat, javaslatokat tesz a tanítónak, szaktanárnak a feldolgozás módjára.

Az óra megtartásának lehetséges helyszínei:

- osztályterem
- könyvtárterem

Az óravezetés lehetséges módjai:

- tanító, szaktanár tartja, a könyvtárostánár csak az előkészítésben vesz részt
- közösen tartják az órát
- a könyvtárostánár tartja az órát